

LGBTİ+ Yurt Deneyimleri

LGBTİ+ Yurt Deneyimleri

Hazırlayan: Genç LGBTİ+ Derneği

0(232)4640330

dernek@gencigbti.org

İzmir/2018

Bu yayın Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği tarafından desteklenen ve Genç LGBTİ+ Derneği tarafından yürütölen “LGBTİ+ Dostu Öğrenci Yurtları” projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Yayın içinde yer alan görüşler Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği’nin ve Genç LGBTİ+ Derneği’nin tutumunu yansıtmak zorunda değildir.

Yayın içerisinde LGBTİ+’ların ağızından yurt deneyimleri aktarılmaktadır, bu deneyimler bazı okuyucular için tetikleyici olabilir.

 HEINRICH BÖLL STIFTUNG
DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ

genç
LGBTİ+
DERNEĞİ

ÖNSÖZ

LGBTİ+ gençler olarak eğitim hayatı boyunca pek çok sorunla karşılaşyoruz. Bu sorunlar arasında barınma sorunu oldukça büyük bir yer kaplamaktadır. Genel olarak LGBTİ+'lar ev/ ev arkadaşı bulma konusunda toplumsal baskı nedeniyle sorunlar yaşarken farklı şehirlere eğitim almak için giden LGBTİ+'lar için bu daha büyük bir sorun haline geliyor. Yeni geldikleri şehir konusunda çok fazla bilgi sahibi olmayan LGBTİ+ gençler çoğunlukla öğrenci yurtlarında kalmayı tercih ediyorlar.

Biz bu çalışmayı hazırlarken LGBTİ+ gençlerin öğrenci yurtlarında yaşadıklarına ilişkin verilerin oldukça az olduğunu ve bu konuda gerek sivil toplumun gerek karar alıcıların yeterli oranda çalışma yapmadığını fark ettik. Her şeyden önce bu çalışmadaki birincil amacımız öğrenci yurtlarında yaşayan LGBTİ+'ların deneyimlerini toplamak ve sıkıntıları birinci ağızdan dinleyerek genel durum hakkında bir çerçeve çizmektir.

Yayının hazırlık aşamasında hem olumlu hem de olumsuz pek çok deneyimle karşılaştık. Olumlu deneyimlerin büyük kısmı yurt yöneticilerinin ve birlikte kalınan yurt arkadaşlarının yaklaşımlarının iyi olması sonucu yaşanmış deneyimlerken olumsuz deneyimler ise yine büyük oranda yurt yöneticilerinin ve birlikte kalınan yurt arkadaşlarının yaklaşımlarının kötü olmasından kaynaklanmıştır.

Ayrıca kitapta yer alan deneyim aktarımlarından yönetmeliklerin de LGBTİ+'ları kapsamadığını ve karar alıcıların harekete geçmesi gerektiğini gördük. Hazırladığımız “LGBTİ+ Gençler Öğrenci Yurtlarından Ne İstiyor” isimli kitapçıkta da bu konuda LGBTİ+ gençlerin talep ve isteklerini derledik.

1.Bölüm

LGBTİ+'lar Yurt Deneyimlerini Anlatıyor

İstanbul, Kadıköy Anadolu Lisesi Yatakhanesi/ 2008**SAAT YÖNÜNÜN TERSİ****I****BAVUL**

Bavulu çekerken tekerleğinden gelen tıkırtı sesi beni hep 15 yaşımın hem hüzünlü hem güzel hissettiren günlerine götürür. Liseyi yatılı okumuş olanlar için bavul sesi tatile gitmek demek değildir. Bazen Cuma okul çıkışlarında, bir gece önceden hazırlanmış ve içinde yıkanması gereken kıyafetlerle dolu bavulu hızlı ve heyecanlı adımlarla çekiştirirken size eşlik eder bu ses, özellikle yatılılığın başlarında bu ses hevesle beklediğiniz hafta sonunun geldiğinin müjdesidir. Bazen de pazar günleri okula dönüşte içinde bu kez yıkanmış kıyafetler ve saklama kaplarına konmuş anne yemekleri olan bavulunuz hevessiz ve yalnız adımlarınıza eşlik eder. Anne yemeklerini, herkes haftanın ilk günlerinde yemeye kıyamaz, nedense Çarşamba oldu mu birbiriyle paylaşır. Mercimek köftesiyle bir dilim keki değiş tokuş yaptığınızda başka annelerin yemeklerini de seversiniz. Yatılılık tatile benzemeyebilir, ama bazen biraz pikniktir.

Liseye başlama yaşında biri için yalnız yaşamaya karar vermek, başlarda uzun bir tatile çıkacakmışınız gibi hissettirir. Ama gittiğinizde sizden tatildeymişsiniz gibi davranmanızı istemezler. Orayı eviniz gibi görüp derli toplu olmanızı beklerler ama aslında hiçbir zaman evle alakası yoktur. Aslında size verilen bir yatak ve bir çalışma masasıdır ve genelde ikisinden birinde olduğunuza dair yoklamalar alınır. Benim yatılı olduğum okulda kalanlar en çok koltukta oturmayı ve klozeti özlerdi. Tabii yatılı olunca neredeyse hiç yalnız

kalamayacağınızı da anlamış olursunuz. Her saatiniz hepiniz için planlanmıştır, uyanma saati, kahvaltı saati, ders saatleri, serbest zaman, etüt saati, duş saati, akşam yemeği saati... Eve hiç benzemeyen bir yanı ise okulla fazla içli dışlı olmasıdır, mesela o sabah yatağınızı toplamadığınız için derste nöbetçi öğrenci kapıyı çalıp isminizi okuyabilir, müdür bu yüzden sizinle görüşmek isteyebilir. Aynı müdürle sizin herhangi bir sorunuz için görüşmeniz gerektiğinde işler bu kadar hızlı yürümez. Zaten müdür için sizin herhangi bir sorun yaşamayan, kurulu düzende saat gibi yaşayabilen biri olmanız daha istendiktir, sonuçta onun da kendi hayatı vardır. Kendi hayatınızın sizin elinizde olduğunu böylece yaşıtlarınızdan önce keşfedersiniz. Ve yatılı okulda kendi bavulunuzu kendiniz yaptığınız gibi, kendi sorunlarınızı da kendinizin çözmesi gerektiğini anlarsınız.

II

SABAHIN İLK SAATLERİ

Bir an bile yalnız kalamadığınız böyle bir düzenin içinde sorunlarınızla yalnız başınıza mücadele edeceğinize inanmak zor olabilir. Bir sürü yaşıtlınızla bir arada kalıyor olabilirsiniz ama zaten o yaşlar herkesin başka başka sorunlarla boğuştuğu yaşlardı ve bazen yaşıtlarınız işinizi kolaylaştırmak yerine daha da zorlaştırabiliyordu. Yoksa ben hiçbir akli başında insanın, sorunlarıyla mücadele edemeyen ve artık canına tak etmiş bir yaşıtı pencereden atlamak üzereyken “Şimdi sen atladın diye bütün camlara demir parmaklık takacaklar, doğru düzgün pencereden bile bakamayacağız, git okul dışında bir yerde kendini öldür!” diyeceğini düşünmüyorum. O yaşa kadar şefkat görmeye alışmış ama şefkat göstermeyi öğrenememiş ergenlerle dolu bir kamp... Bu olaya şahit olduktan sonra güçsüzlüğün pek işe yaramayacağını sezinlemiş oldum. Bir şekilde başımın çaresine bakacaktım. Bu yaşıma kadar kurallara uyarak rahat bir öğrencilik hayatı geçirmiştim, belki kurallara uyarsam burada da sorun çıkmazdı.

Benden daha önce yatılı kalmaya başlamış olan arkadaşlarımdan, üst dönemlerdeki ablaların onları sabah saat beşte uyandırıp yataklarını jilet gibi toplamalarını emrettiğini, yatağın üzerinde para düzgün yuvarlanmazsa yatağı bozup baştan toplattıklarını duymuştum. Kurallara uymak iyi bir fikir olabilirdi ama kurallar mantığıma hakaret etmeye başladığında sessiz kalamayacağımı biliyordum, mutlaka bir gün başımı belaya sokardım.

Kuralları yavaş yavaş çiğnemeye başladım ama her seferinde haklı olduğuma emindim. Bir keresinde ders çalışma saatinde bir arkadaşımın çamaşır odasına kaçtım, çünkü birlikte ders çalışmamız gerekiyordu ve ayrı odalardaydık, birlikte çalışacaksa ses çıkarıp diğerlerini rahatsız etmemiz muhtemeldi, biz de hali hazırda zaten sesli bir yer olan çamaşır odasındaki masalara kurulduk. Bilin bakalım ne oldu? Belletmen bu yaptığımız davranış yüzünden bizi kınadı ve tutanak tuttu. Daha sonraki günlerde iki kişinin kapalı kapılar ardında yalnız kalmasının sakıncalı bulunmasıyla ilgili başımı pek çok belaya daha soktum ama en azından ders çalışmak için koridordaki nöbetçi öğretmen masasını birlikte kullanabileceğimizi öğrenmiş olduk. Orası nöbetçi masası olduğu için olması gerektiği gibi merkezi bir konumdaydı ve bu ders çalışmak için pek elverişli değildi, bazen veliler kapıdaki küçük pencereden bize gidip kızlarını çağırmanızı buyururlardı, biz de nöbetçi öğrenci diye bir şey varmış ve biz oymuşuz gibi davranıp dediklerini yapmak zorunda kalırdık. İyi yanı ise bu masada çalışma işini, o gün okuldan hangi öğretmen nöbetçi ise ondan birebir ders alma imkanına dönüştürmüştük.

Sonra kurallar değişti, artık etüt saatlerinde yatakhaneye çıkmak yasaktı, yatakhanein alt katındaki sınıflarda çalışmak zorundaydık. Etüt saati demek ders çalışmak, yazı yazmak ya da kitap okumak demek olabilirdi, o saatlerde yemek yiyemez, duş alamaz ya da uyuyamazdınız (bazen belletmeni hasta

olduğunuza ikna edebildiğiniz durumlar hariç). Önceden, kitap okuyacaksanız bile yatağınızda değil masanızda oturmanız gerekirdi, şimdi ise zaten odanıza çıkmaz yasaktı. Bir gün alışverişten gelip yatakhaneye çıkmaya çalıştığımda kapıların kilitli olduğunu fark ettim ve etüt saatine beş dakika gecikmişim. O gün bu yeni kuralın uygulanmaya başladığı günmüş. Ertesi gün için çalışmam gereken dersler vardı fakat ders eşyalarım yukarıdaydı, bense elimde bir torba mandalina ve tuvalet kağıdıyla aşağıda kalmışım. Aşağıdaki etüt sınıfına girip oturdum. Belletmen yukarı çıkıp kitaplarımı almama izin vermedi çünkü o saatte yukarı çıkmak artık yasaktı. En azından tuvalete gidersem sıkıntı olmayacağına sevindim, peki o sırada etütte olanlar tuvalete gitmeleri gerektiğinde yukarıdan tuvalet kağıdı alabilecekler miydi? Esas sorun, ben etüt saatinde mandalina ve tuvalet kağıdıyla ne yapacaktım? O saatte mandalina yiyip oturmak da yasaktı. Kurallar bazen hiç yardımcı olmuyordu. Yarım saat bu saçma durumun içinde kaldıktan sonra o kuralı bir seferlik olmak şartıyla ve yine ismim tutanaklara işlenerek esnettik. Ertesi günkü sınava bir an önce çalışmam gerektiği için sorunu fazla uzatmadım. Sabah da erkenden kalkarak kahvaltıdan önce kendime özel etüt yapardım ve sorun kalmazdı.

Sabahın erken saatlerinin ne kadar güzel olduğunu o zaman keşfettim. Belletmenler kendi okullarında ders vermeye gittikleri için sabahları kapılar biz kalkmadan önce açılmış oluyordu. Ben de her sabah herkesten önce uyanıp kendimi bahçeye atardım. Bahçede okulun sembolü olan martılar ve ben olurduk. Havada hafif bir serinlik olurdu ve tüm gece üzerinize kapı kilitli uyumuş olmanın verdiği hisle o temiz hava sanki çok susayıp su içmek gibi hissettirirdi. Sabah saatleri benim için orada ettiğim mücadelenin bir parçasıydı, orada sessizliği dinleyerek sakinleşir ve kendimi huzurla ödüllendirirdim. Ama bu keyifli sırrımın ortaya çıkması da çok uzun sürmedi. Bir gün yine bahçenin bir

köşesinde nefes egzersizleri yaparken okulun o gün bahçede nöbetçi olan öğretmenine yakalandım. Bu sefer adımın tutanaklara geçmesini gerektirecek bir durum yoktu ve hoca da bana takmamıştı o yüzden unutuldu gitti ama artık canım sabahları bahçeye kaçmak istemedi.

Bir yıl sonra başım daha büyük beladayken o çamaşır odasındaki arkadaşım ile yine sabah erkenden bahçeye çıktığımızda bu sefer adım tutanaklara geçmişti çünkü baş başa olmamız sakıncalı bulunmuştu, bunu tek başımayken de yaptığımı, sabahları sakince burada oturmayı sevdiğimi anlattıysam da o zaman tutanak tutulmadığı için kimseyi ikna edemedim, zaten bir yerlerde baş başa olmamızdan dolayı mimlenmiştik ve ikimizin yan yana olması bile yasaklanmıştı. Hatta bir keresinde bu baskılardan bunalıp öğlen vakti herkesin ortasında ağlarken o arkadaşım bana sarıldığı an yukarıdan müdür yardımcısı bize seslenip sarılmamamızı söylemişti, ağladığımı görünce de ‘‘Aman siz de hep ağlıyorsunuz.’’ demişti. Daha önce de dediğim gibi, sorunları çözmekle uğraşmazlardı ama biz kendi sorunlarımızla baş edemediğimizde suç bizimdi.

III

DAHA BÜYÜK SORUNLAR

Bir yıl sonra başımın daha büyük belada olma sebebi yatakhane bazı kurallara uymanın imkansız olmasıydı. Çünkü bu kurallar hiçbir yerde yazmazdı ama ihlal ettiğiniz an başınız sonsuza kadar belaya girerdi. Ve bu kurallar yaptıklarınızla değil kim olduğunuzla ilgiliydi, bu yüzden uyulması imkansızdı, kurallara aykırı olan sizin varlığınız olabiliyordu. Bu alanlardan biri politik görüşünüzdü. Okul dışındaki saatlerinizi politik bir çevrede geçiriyorsanız tehlikeliydiniz. Siz yokken odanızda arama yapılabilir ve kitaplarınıza el

konabilirdi, bu konu yüzünden birçok kez isminiz görüşme yapılmak üzere çağırılabilirdi. O görüşmelerde başınıza neler geleceğini bilmiyorum çünkü benim başımı belaya sokan konu bu değildi. Bir yatılı öğrencinin hayatında sorumluları en fazla tedirgin eden şey ne onun kendini öldürmek üzere camdan atmayı düşünmesi, ne biraz huzur bulmak için sabahları erkenden bahçeye çıkması, ne de girdiği politik çevreydi. En büyük sorun cinsellikti. Kendini, kim olduğunu, hayatıyla neler yapmak istediğini keşfetmekte olan bütün ergenler gibi olabilirdik, ama gündüzlülerin ya da heteroseksüellerin bahçede öpüşmesini kimse takmazdı. Yatılılarsa heteronormatif topluma hazırlanan aseksüeller olmak zorundalardı. Bu yüzden çamaşır odasında iki kişi baş başa ders çalışamazdı, bu yüzden bahçede yalnız başımıza kuşları dinleyemezdik, birbirimize yaşadığımız sorunlarda destek olmayı biraz abarttığımızda samimiyetimiz göze batardı. Bir kere göze battıktan sonra ise kol kola girmek bile çok büyük görünürdü.

Bu sorunla bahçeye çıkıp temiz hava almakla baş edemiyordum. Haksızlığa uğradığımı hissetmiştim. Henüz kendimin bile yüzleşmediği bir konuyla yargılanıyordum. Çıkış noktası neydi hala bilmiyorum ama bir anda bu konu bütün okula yayıldı. Erkek yatılı grubu her karşılaşmamızda arkamızdan ‘‘Lezoo’’ diye laf atar olmuştı. Size biraz da erkek yatılıdan bahsedeyim, genellikle sürü halinde geldiklerinde çok gürültü çıkaran ve birbirlerinden aldıkları destekle her şeyi yapabilirlermiş gibi davranan ama tek başlarındayken pısırik olan insanlardan oluşurlar. Hiçbir zaman yüz yüze gelip bir şey diyemedikleri için bu konuyu onlarla konuşma fırsatım olmadı, hep arkamızdan laf attıkları için ne yüzle bunu yaptıklarını göremedim. Konu onlardan ibaret olsa baş edebilirdim, sonuçta onlar da benim gibi öğrenciydiler ve benden daha fazla yaptırım güçleri yoktu. Ama konu bir anda büyüyüp idarecileri bile içine alınca işler çığırından çıktı. İdareciler de konuyu bizimle görüşmek yerine duyduklarına

inanmayı seçtikleri için başta her şey daha da sarpa sardı. O yıl yazdan dönüp odalarımıza yerleşecekken aynı odada kalamayacağımızı öğrenmemizle arkamızdan dönen dolaplardan haberdar olduk. Bize bu durumun geçici olduğu ve rehberlik birimiyle görüşürsek sorunumuzu çözmede bize yardımcı olacakları söylendi. Bu yüzden eşyalarımızı odalarımıza haftalarca yerleştirmedik ve eşyalarımız bavulda, gerçek odalarımıza yerleşmeyi bekledik. Rehberlik birimi bize kendince doğru olan durumları dayatmaya çalışmaktan başka bir işe yaramadı. Bize birbirimizle görüşmemeyi ve kendimize erkek arkadaşlar edinmemizi tavsiye etti. Haftalar sonra artık ümidi kesip bavullarımızı boşalttığımızda aynı odada kalacağımızı düşünerek ortak aldığımız eşyaları da bölüştük. Müdür bizimle görüşüp durumu sorduğunda ona Montaigne'in dostlukla ilgili denemesini okuttuk. Kendisi de edebiyat öğretmeni olduğu için bunun etkili olduğunu düşünüyorum. Daha sonra bize bizi rahatsız eden biri olduğunda ona gidebileceğimizi söyledi. Gitmedik, çünkü hepsini birden şikayet etmek bizi daha da yıpratırdı. Böyle durumlarda sorunu çıkaranlar değil sorunu dile getirenler daha fazla cezalandırılıyor.

Mücadele etmenin başka yollarını bulmalıydık.

IV

PSİKOLOG

O günler haksızlığa uğradığım, fakat hakkımı nasıl arayacağımı bilmediğim, hatta haklarımın ne olduğunu bile bilmediğim zamanlardı. Sorunlarla tek başıma mücadele etmem gerektiği açıktı ama bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. Geleceğe olan ümidim yok oluyordu, canım hiçbir şey yapmak istemiyor, sadece sürükleniyordum. İçimden ağlamak bile gelmiyordu. Sanki bir şeylere küsmüştüm, parlak renkler kaybolmuştu ve geriye gri tünelleri

kalmıştı. Hem kendimden başka kimseye güvenmek istemiyor hem kendimi yalnız hissediyordum. O zaman aklıma bir şey geldi, geçmişteki ve gelecekteki benleri düşündüm; o zamanki yaşımdan küçük benler ve daha büyük, gelecek zamandaki benlerle bir arada olduğumuzu; benim geçmişteki hallerimin ablası olduğumu, gelecekteki büyük benlerin de gelip bana yardımcı olabileceğini düşündüm. Bunun için tek yapmam gereken yaşamak, böylece onların da yaşamasını sağlamaktı. Bazen hayalimde küçüklüğümü kucağıma alıyor ve onu dinliyordum, sorunlarını atlatmasında ona yardımcı olduğumu hayal ediyordum. Bu kendimi güçlü ve destekleyici hissetmemi sağlıyordu. Bazen de sorunlarımla baş etmek için gelecekteki hallerimden yardım istiyordum, bana her şeyin geçtiğini, o zamanki yıllarda bugünkü sorunlarımın hiç önemli olmadığını, yakında mutlu olacağımı söylüyorlardı.

O sıralarda yatakhane gönüllü bir psikolog kalmaya başladı. Bir gün yoklama sırasında belletmen odaları gezerken o da odalara tek tek girip kendini tanıttı ve eğer istersek bizimle görüşmek istediğini söyledi. Odasının kapısına bir takvim astı, o takvimde her günün görüşme saatleri kutucuk olarak belirtilmişti. Eğer görüşmek istiyorsak uygun olduğumuz saatin kutucuğuna çarpı atmalydık, böylece diğer görüşmek isteyenler o saati almayacaklardı. Kapının yanında bir de kutu vardı, üzeri kumbara gibi kesilmişti. Oraya da hangi saati aldığımızı ve adımızı yazıp atıyorduk. Bu da görüşenlerin adının gizli kalmasını sağlıyordu. Bunun dışında istersek grup çalışmaları da yapabileceğimizi söyledi.

Bir psikologla görüşme fikrini sevmiştim, çünkü bizi disipline sokma gibi bir görevi yoktu, ona istediğimiz her şeyi anlatabilirdik ve o bizi kimseye şikayet etmeyecekti.

Odasındaki takvime işaret koymak için gittiğimde her hafta Çarşamba günlerinin planlanmış olduğunu gördüm. O haftanınkindi “mekanı kişiselleştirmek” yazıyordu. Pazartesi gününde bir boşluk buldum ve orayı kendime seçtim.

Pazartesi günü odasına gittiğimde ne konuşacağımı ve anlatmaya nereden başlayacağımı bilmiyordum. Ama o bana sorular sorarak beni yönlendirdi. Son zamanlardaki haksızlıkları, odama yerleşirken bavulumu haftalarca boşaltmak istemediğimi anlattığımda bununla ilgili bir konuyu Çarşamba günü yapacağımız grup çalışmasında konuşacağımızı söyledi. Bavulumu boşaltmak istemeyişimle o odayı benimsemek istememem arasında bağlantı kurduk, çünkü bütün yaz başka bir odada kalacağımı düşünmüş ve onun için hazırlık yapmışım. Şimdi içinde bulunduğum durum aylardır olan beklentilerime uymuyordu, bu yüzden durumu kabullenip odama yerleşmek istemiyordum.

Günlerden Çarşamba olduğunda akşamki etüt saatinde etüt sınıfında toplandık, fakat o gün ders çalışmak zorunda değildik, isteyenler yan sınıfta ders çalışacak, isteyenler ise psikoloğumuzun sunumuna katılacaktı. Sunum, bulunduğumuz mekânı kişiselleştirmek üzerineydi, psikoloğumuzun mimarlık eğitimi de varmış buna biraz şaşırdım ama bizim için faydalı oldu. Bizim odalarımızda pek fazla değişiklik yapmamıza izin verilmiyordu, zaten odayı yataklar ve masalar kaplamıştı, dolaplarımız ise dışarda koridordaydı, duvarlara resim ya da poster asmak yasaktı ve yatak örtülerimiz aynı olduğu için her oda birbirine benziyordu. Fakat sunuma göre, kendimizden bir şeyler katarsak burada daha iyi hissedecektik, bu hem bizim için iyi olacaktı hem de böyle olunca öğrencilerin eşyalara zarar verme ihtimali azalıyordu.

O hafta Kadıköy’de bir dükkandan kendime ve çamaşır odasındaki arkadaşşıma üzerinde gülen yüz olan yapma birer çiçek aldım, sap kısmının içinde tel olduğu için kıvrıp istediğim yere tutturabilirdim. Onu yatağımın baş ucuna tutturdum, böylece her sabah uyandığımda onu görebilirdim. Dolabımın kapağına da magnetler almaya başladım, dolaplarımız metal olduğu için bu iyi bir fikir gibi gelmişti. Fakat magnetlerimden bazıları kaybolunca onları dolabın dış kapağına değil iç kapağına yapıştırmanın daha iyi olacağına karar verdim. Yatakhanede küçük ve büyük bazı hırsızlık olayları olabiliyordu, eşyalara sahip çıkmak önemliydi. Böylece artık benim yatağım ve benim dolabım diğerlerinden farklı olmuştı. Onları kişiselleştirmiştim. Başka bir arkadaşşımanın masasına bir fanusun içinde balık koyduğunu gördüm. Bu güzel bir gelişmeydi çünkü yatakhanede hayvan beslemek yasaktı, o balık için özellikle izin almıştı ve bu talebi kabul edilmişti. Çok güzel kırmızı bir balıktı, onun varlığı beni de mutlu etti. Başka bir arkadaşşımsa bir saksıda laleler alıp pencerenin kenarına koydu, belirli zamanlarda suyunu vermek onun için önemli bir amaç olmuştı. Bu mekan kişiselleştirme işi keyifliydi ve bence işe yarıyordu.

Diğer Çarşıamba konumuz nefes egzersizleriydi, sabahları her birlikte çıkıp bahçede uygulama yapabileceğimizi söylediğimde tahmin ettiğimden daha çok kişi bana destek verdi. Yalnız nefes egzersizi benim yaptığımdan biraz değişikmiş, o çalışmada onu öğrendik. Doğru nefes aldığımızda hem kaygı düzeyimiz azalıyormuş hem de daha zinde hissedermişiz. Sonraki günlerde sabahları birkaç kişi hep birlikte çıkıp bahçede egzersiz yaptık. Hiçbir şey yapmak istemeyen halim geçmeye başladı, kendimi daha az yorgun hissediyordum. Sabahki egzersiz saatleri zamanın dışında gibiydi. Mucizevi bir şekilde on dakikalık bir şey bütün günümü güzelleştirmişti.

Diğer hafta birlikte bir film izledik, sonra o film hakkında konuştuk. Çarşamba günlerine ek olarak artık perşembe günleri film izleme günü olacaktı ve hangi filmin izleneceğini bizden biri belirleyecekti. O hafta kimin seçtiği film izlenirse filmden sonra o, neden bu filmi seçtiğiyle ilgili konuşacaktı. Birkaç hafta sonra bu paylaşım sadece filmlerden ibaret değil örneğin okunan bir kitabın paylaşılması, eğer bir müzede gördüğümüz bir eser bizi etkilediyse onun paylaşılması gibi durumlara evirildi. Ben bir keresinde Şeker Kız Candy'den bir bölüm izlettim. İlk bölümlerde Candy ve Annie birlikte yetimhanede büyüyorlar ve çok özel bir dostlukları var. Bana biraz yatakhaneyi hatırlattığı için uygun geldi. Bir de bir arkadaşımız "Anne, tut elimi!" diye bir kitap anlattı, annesi öldükten sonra hiç konuşmamaya karar veren küçük bir kız vardı kitapta, ben de okumaya karar verdim. Bir süre sonra fark ettim ki perşembe günleri paylaşmak için daha fazla sanatla ilgilenmeye, daha dikkatli bir gözle bakmaya başlamışım. Bir seferinde de hep birlikte tiyatroya gittik. Çok başka dünyaların olduğunu fark etmek iyi hissettirdi.

Sonraki hafta yatakhaneye birileri sarhoş olup geldi. Aslında sonra da yatakhanede içki içtiler ama şişelerini dolabın birine sakladık. Babasını kaybetmiş olan bir arkadaşımız vardı, o da sarhoş olmuştu ve çok kötü ağladı, o ağlayınca belletmenler de durumu anladı. Sonra o arkadaşı psikolog odasına götürdüler, sanırım bundan sonra onunla düzenli konuşacak.

Tesadüf mü bilmiyorum ama o çarşamba alkol ve madde bağımlılığıyla ilgili konuştuk. Benim böyle bir sorunum olduğunu düşünmüyordum, sadece arada bir içki içerdim, sadece bir kez sarhoş olmuşum onda da moraliim bozuktuk. Gerçi sarhoş olmak da pek işe yaramamıştı. Sigara da içmiyordum, bazen macera olsun diye gizli gizli pencereye çıkıp içerdik o kadar. Ama sürekli sigara kullananlar da vardı. Birkaç tanesinin yeni başladığını biliyordum çünkü geçen

sene içmiyorlardı. Onların takıldıkları gruplar da zaten herkesin sigara içtiği gruplardı, o modda takılınca herkes bir iki tane içerdi.

Sunum beslenme alışkanlıklarıyla devam etti, bizim yatakhane de öğlen yediğimiz yemeğin aynısı akşam da oluyor bu yüzden bir sürü kişi kantinden ekmek arası bir şeyler alıp yiyor, akşam da zaten dışarı çıkma iznimiz olduğu için istediğimiz yerde yiyebiliyoruz. Ama evde kalanlarla kıyaslanınca çok fazla fast food yediğimiz ortaya çıktı. Ara öğünlerde de bazen meyve çıkıyor ama evdeki gibi pek fazla vitamin almıyormuşuz. Bu konuda ne yapabilirim bilmiyorum belki eczaneden vitamin alırım, ya da alışverişe çıkıp yine mandalina alırım. Zaten bizde mutfak yok o yüzden yemek yapacak değilim, yapmayı da beceremezdim zaten. Yemekhanede ne çıkarsa onu yerim.

Sonraki sunum neydi tam hatırlamıyorum ama o ara bir deprem oldu, biz de içerde kilitli olduğumuz için çok korktuk. Zaten deprem bölgesinden gelenler vardı, onlar daha çok korktu. Sakinleşelim diye bizi bahçeye çıkardılar. Çok uzun zamandır ilk defa gece dışarıdaydım o yüzden hiç içeri giresim gelmedi. Bahçede yere yatıp yıldızları izledik. Hava da çok güzeldi. Keşke bazı geceler böyle dışarı çıksak, ne bileyim gökyüzünü falan gözlemlese. Ya da grup çalışmalarını burada yapsak? Uyku problemi olan birileri için psikolog, sabahları yaptığımız nefes egzersizlerini uyumadan önce de yapmalarını önerdi. Biz bu kadar korkup bir türlü içeri girmeyince ertesi günkü sınavımız iptal oldu, herhalde tarihe geçmiştir.

V BÜYÜMEK

Sunumlardan biri, daha küçük sınıfların ailelerinden ayrılmakla ilgili kaygıları içindi. Biraz yalnızlık hissinden falan bahsediyordu. Artık o kadar yalnız hissetmediğimi fark ettim, kendi başıma bir şeyler yaptıkça yalnızlığı düşünce zaman pek kalmıyor sanırım. O sunumu çok iyi dinlemedim ya da ilgimi çekmedi sanırım, pek hatırlamıyorum. Ama bu konuda da özel olarak görüşüp yardım alan birileri olmuştu. Bir sorunla karşılaştıklarında en azından görüşüp yardım alabilecekleri bir psikolog olması güzel olmalı. Ben kriz anlarımı daha çok kimden yardım isteyebileceğimi bilemeden geçirdiğim için zorlanmıştım. Ya da kişisel haklarımın ne olduğu, bu hakları nasıl koruyabileceğim konularında bilgim olsa bu kadar çaresiz hissetmeyebilirdim.

Beni daha çok ilgilendiren sunum kariyer hedefleriyle ilgili olmalı. Kişisel ilgi ve yeteneklerimizi keşfetmek, kim olduğumuzu, ne yapmak istediğimizi keşfetmekle ilgili bir sunumdu. Bana kalırsa bu konu meslek seçiminin çok ötesinde bir konu. Çünkü aslında nasıl bir hayat yaşayacağımıza karar veriyoruz bir yandan da. Ben sırf bu yatılılık hayatıyla bile haksızlıkla mücadele etmek istediğimi, başkalarının sorunlarına yardımcı olmayı sevdiğimi fark ettim, psikolog gelmeden önce bile kendi başıma üstesinden gelmeye çalıştım, tamam belki hepsi çok mantıklı girişimler değildi ama bir şekilde hayatta kaldım. Cinsel yönelimimle, politik duruşumla, hayallerimle kimsenin beni yargılayamayacağını öğrendim. Bir konuda haksızlığa uğradığımı düşünüyorsam ne gerekiyorsa yapıp kendime sahip çıkmayı öğrendim. Burada öğrendiklerimi bütün hayatıma uygulayabileceğimi biliyorum. Yaşadığım yeri bana özelleştirmeyi, renk katmayı, kendimi ifade eden sanat yapıtlarıyla ilgilenmeyi, hatta kendimi sanatla ifade etmeyi, sadece nefes alışımı değiştirerek

kendimi daha iyi hissetmemi sağlamayı, beslenme alışkanlıklarımı düzenlemenin aslında kendime iyilik olduğunu, yalnızlık hissiyle verimli şeyler üreterek baş edebilmeyi, bir zorbalıkla karşılaştığımda gerekli yerlere başvurabileceğimi, gece gökyüzüne bakmanın bile değerli bir özgürlük olduğunu... artık biliyorum.

Kariyer hedeflerime gelince, önce insanların mutlu olabileceği mekanlar tasarlamak için mimar olmaya karar verdim. Burada sahip olamadığım özgürlükçü ortamı sağlaması sebebiyle de ODTÜ'yu tercih ettim. Orada yıllarım yeni zorluklar ve yeni mücadelelerle geçti. Son sene bir sebepten psikologla görüşmeler yapmaya başladım ve o yıl tekrar sınava girip psikoloji okumaya karar verdim. Bir yandan mimarlık bitirme projesini hazırlarken bir yandan liseden bir arkadaşımın da desteğiyle son gece üniversite sınavına hazırlandım. Bu kez ailemin olduğu şehirde psikoloji okudum ve mezun olurken aklımda bir şey vardı, liseme dönüp orada gönüllü yatılı çalışmak, çünkü oradakilerin benim o zamanlar hayal ettiğim büyük benlerden birine ihtiyacı var.

O zamanlar gönüllü çalışan psikolog maalesef aslında benim hayalimden ibaretti. Gelecekteki büyük benlerden birini düşünüp ondan yardım istediğimde hayal ettiğim biri. O hayallerden biri olup, o zamanki benin elinden tutup ona, bana bakıp geleceği görmesini söylemişim. O zamanlar beni iyileştiren ve arkadaşlarıma destek olmamı sağlayan bu hayaldi, şimdi belki de o hayalin gerçekleşip başkalarını iyileştirme zamanıdır. Gittiğimde odamın kapısına bir takvim asacağım, yanına da bir kutu ve her hafta onlara hayatlarındaki zorluklarla mücadele etmekte yardımcı olacak, benim o zamanlar bir hayale inanıp gerçekleştirdiğim bazı uygulamalarla destek olacağım. Belki de böylece çamaşırvhanedeki arkadaşımın yaşamasını sağlarım. Ve pencerelere demir parmaklıklar yapmak bir daha kimsenin aklına gelmez.

İzmir, Ege Üniversitesi Öğrenci Köyü/ 2011-2017

Üniversiteye başladığım ilk yılımdan itibaren altı yıl boyunca (2011-2017) okuduğum üniversiteye bağlı yarı özel yurttta kaldım. Bu süre içerisinde aynı yurttta kalan ondan fazla LGBTİ kişiyle tanıştım ve sekiz farklı oda arkadaşım oldu. Ben sanırım şanslı azınlıktan biri olarak cinsel yönelimimle alakalı büyük bir ayrımcılığa maruz kalmadım. Oda arkadaşlarımdan ikisi -sanırım bir üçüncüsü de- eşcinsel olduğumu biliyor olmalarına rağmen aramızdaki iletişimde herhangi bir tuhafılık oluşmadı. Tüm bu sekiz kişiden sadece bir tanesi açık şekilde homofobik bir insandı, ancak onla da mesafemi her zaman korudum o kadar korudum ki, başka bir arkadaşımın odasında kaldım odam değişene kadar.

Yurt görevlilerine eşcinsel olduğumu açık şekilde beyan etmememe rağmen, eşcinsel olduğumu tahmin edebilecekleri kötü olaylarda yanımda yer aldılar. Bununla birlikte cinsel yönelimleri gerekçe gösterilerek kaldığı başka özel yurtlardan uzaklaştırılan arkadaşlarımda oldu, devlet yurdunda açık baskılara maruz kalan arkadaşlarımda kendi yurdunda işleri çok öteye götürebilecek oda arkadaşım da... Bu gibi olası kötü durumlar için ne yazık ki işleyen hiçbir koruyucu prosedür bulunmamakta. Eğer bir LGBTİ'yseniz yurttta kalma olanağınız hala yurt yöneticisi şahısların iki dudağı arasında ve hala kimse bunun üzerine tek bir laf etmiyor.

ONUR

Isparta, Yatılı Lise

Ben bir trans erkeğim. Yatılıda kalmanın avantajından çok dezavantajı olduğunu yaşayarak deneyimledim. Bu deneyim uzun yıllar boyunca kendimi kabuğumda yaşamaya zorladı. Umarım yaşadıklarım benim gibi trans bireylere ilham olur ve kendileri için yaşamının önemini biraz olsun kavrarlar.

Henüz cinsel kimliğimi yeni yeni keşfettiğim yıllarda kendi oturduğum Isparta'nın bir ilçesinde yatılı liseyi kazanmışım. Ailem derslerimde başarılı olacağım düşüncesi ile beni yatılı da kalmam için ikna ettiler. Lisemizin yurdu kız erkek karmaydı. İlk sene nasıl davranmam gerektiğini bilmediğim için kimliğimi gizledim. Kızlar gibi davranıp ilk seneyi kimliğimi ifşa etmeden geçirdim. İkinci senemde artık okulda belli bir tanınmışlığım olduğu için saçlarımı daha kısa kestirdim, kıyafetlerimi bollaştırdım, erkek arkadaşlarımla daha çok vakit geçirmeye başladım. Yaşam tarzımda ki rahatlama etrafımdaki kızlara daha ayrıntılı bakmama sebep oldu. Bir alt dönemimde okuyan bir kıza aşık olmuşum. Herkesten farklı zeki, gereksiz konuşmayan, kültürlü ve kendi sınıfında oldukça etkileyici olan bu kız sürekli ilgi odağımdaydı artık. Ona açılmayı çok istiyordum fakat nasıl yapacağım konusunda bir fikrim yoktu. Sürekli aynı etüt salonunda takılır, etüt saatlerinden sonrada saatlerce etüt odasında kitap okurdu. Bende sürekli aynı etüt odasında takılmaya başlayarak ilgisini çekmeyi başarmışım. Yakınlığımız arttıkça yanında daha rahat hissediyordum. Aylar sonra onun da bana olan ilgisini hissetmeye başladığım zaman kendisine açıldım ve kabul etti. Gizli bir beraberliğimiz başladı. Gizli beraberlik dediğime aldanmayın. Ders aralarında bakışmak, konuşmak ve geleceğe dair hayaller kurmaktan öteye gitmeyen çocukça bir ilişkiydi bizimkisi.

İlk sevgilimdi o yüzden kendimi Kaf Dağlarında hissediyordum onun yanında. O da geleceği düşünmeden Hayal Prensi yapmıştı beni.

Gizli ilişkimiz çevremiz tarafından fark edilmeye başlanmıştı aylar ilerledikçe. Dillere düşmüştük diyebilirim okulda. Ama benim kulağıma bu dedikodular iş işten geçtikten sonra ulaşacaktı. Ben kendi dünyamda etüt odamızın erkeği olarak huzurluydum. Tüm huzurum muhafazakar okul yetkililerimizin yurtta genel çaplı bir arama yapmalarına kadarmış oysa.

Tüm kızların ufak tefek çocukça aşklarının düşmanı olan okul yönetimi bir gece yarısı ansızın bizleri toplantı salonuna toplayarak tabiri caizse odalarımızı, dolaplarımızı, donlarımıza kadar aradılar. Odalarda aranmadık yer kalmadı. Halı altları, baca delikleri, kalorifer petekleri, açılmamış pedlerin aralarına dahi baktılar. Tabi muhafazakar olan öğrencilerin açıkları kendi adamları tarafından kapatıldı, gizlendi. Olan yine o yaşlarda masumca aşklarını yaşıyanlara oldu ve en büyük darbeyse bize vurulmuşu.

Birbirimize yazdığımız şiir dolu mektuplarımız arama yapan belletmenlerce ele geçmişti. Eğitim bilimleri mezunu psikolojiden anlaması gereken öğretmenlerin 14-15 yaşlarındaki bir çocuğu kendi arkadaşları önündeki rezil edişi, bir öğretmenin bile aslında tam eğitilemediğinin, 4 sene bu kutsal görev için okumasının aslında medeniyeti tam anlamıyla kazandıramadığının, bir diplomanın çağdaşlık getirmediğinin en büyük kanıtıydı. Cümlelerim küfür gibi ağızımdan dökülürken, yaşadığım acı yeniden beynimde canlandı resmen.

O gece o kadar uzundu ki, 21 Aralık en uzun gece olma özelliğini yitirmişti. Belletmen öğretmen bizim mektuplarımızı herkesin önünde bağıra bağıra ifşa ederken ben ona kitlenmiş ağlıyordum sadece. Zaman kavramında yok olmuş her şeyi dışarıdan izliyor gibiydim. Odama çıkıp eşyalarımı valize

nasıl tıktırdığımı hatırlamıyorum. Arkadaşlarımın nefret dolu bakışlarında silinirken annemin gelip sevdiğim kızı tehdit edişinde kendime gelebildim ancak. Elimdeki valizi savurarak annemin kolundan asılmış ve bağrıışmalar arasında annemi oradan uzaklaştırmıştım. O yurdu terk ederken arkama bile bakmadım. Bir filmin sonu gibiydi sanki. Yarın olmayacak mutsuz bir son yazacaktı ama olmadı. Evde yatağıma yatarken kendimi ait olmadığım bir yerde hissettim. Annem arkadaşlarım öğretmenlerim bir anda düşman olmuşlardı. Sanki adam öldürdüm. Gerçi adam öldürmek bile bu ülkede daha çok saygınlık kazandırıyor. Gece boyu onu düşündüm. Ben odamda yalnızdım o an kimse yoktu beni rahatsız edebilecek. Ama o yüzlerce insanla aynı ortamda kim bilir neler yaşamıştı benden sonra. Yurtta telefon yasaktı o yüzden irtibata da geçememiştim gece boyu. Ertesi gün okula gitsem neler olacak acaba daha diye düşündüm durdum.

Sabahında ağır bir sessizlik vardı kahvaltı masasında. Kardeşlerim her şeyden habersiz neden evde olduğumu merak edercesine baktılar suratıma ama kimseden ses çıkmadı. Annem babam ve ben birlikte gittik okula. Okulda herkes her şeyi öğrenmişçesine suratıma bakıyordu. Onun yanına da gitmemem için öğretmenlerimden sabahın köründe ağır bir ikaz almıştım. Sonrasında benim ve birkaç öğrenci için disiplin kurulunun toplanacağını öğrendim. Ne yapmıştım disiplin suçu olacak kadar? Tabii bilgisizlik cahillik kabullendiriyor insana her şeyi. Sustum, bekledim tasdiknamemi. Uzaktan izledim onu, özür diledim binlerce kez gözlerimle. Kimse yoktu yanımda. Benim çaresizliğim alay konusu olmuştu adeta. Saatler sonra -tabi benim için aylar gibi geldi- annem gidiyoruz dedi. Hiçbir şey söylemeden eve gittik. Babam ilçemizde lafi dinlenen insanlardan olduğu ve okulun birkaç açığını bildiği için disiplin kurulunu ikna

ederek okuldan atılmamı engellemiş. Karşılığında beni yurttan alacağını ve beni sevdiğim kızdan uzak tutacağını temin etmiş.

Okula bir hafta sonra geri döndüm. O bir haftada mesleğini bilmeyen psikologlar tarafınca “Allah’ın yarattığı bedende yaşamalısın, bu yöneliminden vazgeçmelisin, bunlar sadece gelip geçici heves, erkek sevgililerin olsun(!)” gibi cümlelere maruz kaldım. Ailem tarafından uzun yıllar sürecek olan bir psikolojik baskıda o hafta başlamış oldu.

Okula gittiğim hafta bir sene boyunca sürecek olan öğretmen ve arkadaşların alaycı bakışlarıyla karşılaştım. O mu? Çok kötü görünüyordu. Konuşamadık. Sonraki aylar okullar kapanana dek birkaç sefer konuşup mektuplaşabildik sadece. Okuldan sonra yurttan neler yapıyordu ne durumdaydı hiç belli etmedi. Sadece iyiliğimi düşünüyordu.

Okullar kapandıktan sonra Antalya’da buluştuk bir kere çok çökmüştü. Ailesinin de olanlardan haberi olduğu için iyi şeyler yaşamadığını fark ettim ama O yine bahsetmedi. Sonra ayrıldık karşılıklı isteyerek. Benim önümde iki onunsa üç senesi vardı o ortamdan kurtulmak için.

Ertesi sene ikimizin de yeni Erkek arkadaşları (!) vardı okul başında. Benimkisi sırf baskıdan kurtulmak için kendimce formalite icabı olan onunkisini inanın hiç bilemediğim içimi acıtan. Tabi biz unutulduk durum böyle olunca öğretmenler ve öğrenciler tarafından ama yaşadığım acılar hiç geçmedi. Yüzüme sahte bir gülümseme kondurarak hiçbir şey olmamışçasına geçirdim bir seneyi daha evden gidip gelerek. Hiç konuşmadık görüşmedik bir sene boyunca onunla. Aynı yolda dahi yürümedik. Birimizden biri yolunu değiştirdi her defasında anlaşılmış gibi.

Lise son senemde artık benim olayımın hiçbir hatırası kalmamışçasına tekrar yurda döndüm. Yine devam ettim mutluluk oyunuma. Bilmem kaçınıc sahte erkek arkadaşım vardı hayatımda göstermelik. İstedikleri gibi bir insan olarak tutunmaya çalıştım hayata geleceğim için. Hiç görüşmedik bir sene boyunca yine onunla. Ta ki okullar kapanana dek. Ertesi gün yurttan ayrılacaktım. Yine aynı etüt odasında gördüm yalnız. Cesaretimi toplayarak girdim odaya. Ne söyleyebilirdim ki? İki sene boyunca yabancıydık. “Küs müyüz?” dedim. Hayır dedi. Rahatlamıştım biraz olsun. Yaşattıklarım için özür dileyip helallik istedim. Unuttum gitti rahat ol yolun açık olsun dedi. Bu son konuşmamızdı. Şimdi öğretmen oldu kendisi. Eminim her şeyin farkında insanı insan olduğu için seven, çağdaş bireylerin temellerini emin adımlarla atıyordu.

Bense yaşadığım esareti uzun yıllarca yaşadım. Senelerce yurtlarda kalmaya devam ettim. Lise yıllarında yaşadığım talihsiz olayları tecrübe ederek yaşadım. Yine sevdim, aşık oldum daha dikkatli davrandım. Her defasında terk edildim yaralandım ama hepsinden ders aldım. Cahil bir topluma yenilmektense kurtuluşu beklemeye karar verdim. Okudum öğrendim araştırdım. Asla yenilmedim toplum baskısına, vazgeçmedim benliğimden. Yeri geldi üniversitemi değiştirdim, yaşadığım şehirleri değiştirdim.

Şimdi işinde gayet başarılı bir mühendisim. Yeni bir hayatım, birlikte yaşadığım kız arkadaşım var. Bizi bilen dostlarımız, beni ve sevgilimi kabullenen ailem var. Ben asla vazgeçmedim, savaştım. Onuruyla savaştığım hayatın ONUR’u oldum.

DOLUNAY SEHER

Çanakkale, Özel Yüksek Öğrenim Yurdu/ 2018

Merhaba ben Dolunay Seher. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yenice Meslek Yüksekokulu'nda okuyorum. Yenice'de özel bir yurttta kalıyorum. Birinci sınıfın ilk döneminde okuldan ve yurttan birkaç arkadaşına biseksüel olduğumu söyledim. Hem okulda hem yurttta dedikodum çıktı. Hiç yapmadığım, söylemediğim şeyleri yapmış ve söylemiş gibi gösterildim. O dönem sevgilim olmamasına rağmen kadın bir sevgilim olmuş, yurttan birine "benimle yatar mısın?" diye sormuşum... Fakat benim bunlardan çok sonradan haberim oldu. Kim bilir şu an ne dedikodularım dönüyor bilmiyorum. Sırf birkaç boş ağızlı yüzünden yurttta ve okulda insanlar bana tuhaf tuhaf bakıyor.

DEMİR LEYDİ

Sivas, Suşehri Yatılı Bölge Okulu/ 90'lar

Kocaeli, Kocaeli Üniversitesi Yavuz Selim Öğrenci Yurdu/ 2004

Merhaba sevgili okuyucu, şimdilerde 38 yaşında yetişkin bir trans kadın olarak, sizlerle önce ortaöğretim yurt deneyimlerimi ve sonrasında lisans eğitimi yıllarındaki yurt deneyimlerimi paylaşacağım.

1990'lı yılların başında Sivas Suşehri Yatılı Bölge Ortaokulu'nda eğitim gördüm. Bu yurtta, civar köylerden gelen, toplumun alt sınıfında yer alan, köylü ailelerin çocukları kalırdı. Ben 12-13 yaşlarındayken, bu devlet okulunun erkek öğrenci yurdunda kaldım.

Cinsiyet kimliğimle ilgili daha erken yaşlardan itibaren sormaya başladığım “ben kız mıyım?”, “ben erkek miyim?” gibi sorulara cevap bulmak şöyle dursun, “ben nasıl dünyaya geldim?” sorusuna bile uzun yıllar cevap bulamayıp, kimi zaman “seni leylekler getirdi” gibi masalsı fantastik açıklamalarla geçiştirildiğim bir dönemin ardından, içimdeki kız çocuğunu bedenimin en derinlerine saklayıp, çok savunmasız bir şekilde kendimi bu devlet öğrenci yurdunda bulmuştum.

Çocuk yaşlarda ilk kez annemden, babamdan; doğduğum köyden ayrı düşmenin zorlu psikolojisi bir yana; kapısı bile olmayan, askeri koğu düzenindeki bir erkek öğrenci yurdunda kalmaya başlamıştım. Çoğu benim gibi, hiçbir cinsel eğitim almamış; cinselliği birbirlerinin bedeni üzerinden, kimi zaman bir çiftleşme oyunu gibi oynayarak, kimi zaman da ilk cinsel ilişki girişimleriyle öğrendikleri bir yerdi.

Erkek çocuklar birbirlerine güç gösterinde bulunup kavgaya tutuşuyorlardı. Eril yapıdaki aile ve çevreden edinilen “erkeklik” öğretisi, erkek öğrenci yurdunda inanılmaz bir baskıya, güç gösterisine dönüşüyordu. Her koğuş “erkeklik” için bir iktidar alanıydı ve kavga hiç eksik olmazdı. Bana sataşmalarından, benimle kavga edip bir “erkeklik” gösterisinde rol almaktan çok korkuyordum. Üzerimde inanılmaz bir “erkeklik” baskısı vardı. Hep erkek gibi olmalıydım, efendi, sakın, sessiz, hiç kimseye sataşmayan bir erkek rolü altına, içimdeki kız çocuğunu gömmüştüm. Bu erkeklik baskısını o kadar soluyordum ki, “kızların arasında kızılılık bebek” demesinler diye, istesem de kızlarla oynayamıyordum.

Keşke “erkeklik” dayatmasını elimin tersiyle itip, o “kızılılık bebek” olabilseydim. Geceleri kimse duymasın diye sessizce ağlamak yerine, bas bas bağırarak ağlasaydım. Yurttaki koğuşlar dolusu tüm “erkekliği” gözyaşlarıma boğsaydım. Anneme, babama; “beni buradan alın, ben kendimi bir kız gibi hissediyorum” diyebilseydim. Babamın erkeklik gururunun ortasına, o yaşlarda tokat atabilseydim. Alay edilmekten korkup, o yüce “erkeklik” tacına sarılmak yerine; içimdeki kız çocuğuna sahip çıkabilseydim. O ağladıkça, “sus duyacaklar seni” deyip, daha o yaşlarda hayata küsecek kadar onu yalnız bırakmasaydım.

Devlet yurdunda bir yılım bu şekilde geçti. İkinci yılımda aynı köyden gelen yeni bir öğrenci arkadaşım vardı. Anne özlemine dayanamıyordu ve köye gitmek istiyordu. Onun o zorlu halini görünce, kendi içimdeki kız çocuğunun çığlıklarına da kulak vermiştim.

Eğitim gördüğüm devlet okulu ve kaldığım öğrenci yurdu, ilçenin dışında askeri bir arazi gibi, yüksek tel örgülerle çevriliydi. Bir gün öğrenci yurdundan diğer iki arkadaşım ile birlikte kaçtım. Köyümüz, devlet öğrenci yurduna yaklaşık

45km kadar uzaktaydı. Öyle bir plan kurmalıydık ki, bu öğrenci yurdu kapanmalıydı ve bizi bir daha buraya geri getirmemeliydiler. 1990’lar, o yıllarda, yurdun yemekhanesindeki televizyondan bolca “PKK saldırıları” ile ilgili haberler dinliyorduk. Oradan bilinçaltımda yer etmiş olsa ki, böyle bir plan kurmuştum.

PKK mensubu bir gerillanın ağzından, bir mektup yazdım. Mektupta; “Bu yurt kapatılmazsa yakılacağı, bomba atılacağı, baskın yapılacağı” gibi tam hatırlayamadığım ifadeler yer alıyordu. Bu mektubu gece okul müdürünün odasının kapısının altından bırakmıştık.

Ertesi gün sabah yatağımdan kalkmadan, koğuştaki çocukların bağırmasıyla uyandım. Çocuklar; “Okul müdürünün odasına PKK’lılar mektup bırakmış lan duydunuz mu” diye bağırıyorlardı. Uyuyor gibi yapıp, tekrar yorganın altına saklanmışım.

O yaşlarda, o mektubu bir trans çocuğa yazdıracak kadar korkunç bir yerdi. Sanki bir trans çocuk, kendisine yaşatılanlardan dolayı; devletten ve onun ikili cinsiyet rejimine dayalı eril yurtlarından, bu şekilde intikam almak istiyordu.

“O mektubu bıraktıktan sonra acaba ne oldu?” diye merak edenler varsa söyleyeyim; ertesi gün o mektubu bizim yazdığımız ortaya çıktı, müdür odasında sorguya çekildik, uyarı cezası aldık ve maalesef sonrasında yurttan kalmaya devam ettik. Daha sonraki haftalarda yurttan kaçıp yaklaşık 45 km uzaklıktaki köyümüze gitsek de, 2 gün ailemizle özlem giderdikten sonra, tekrar kendimizi öğrenci yurdunda bulmuştuk. Aynı yıl, okullarda taşınmalı sisteme geçilmesiyle, o yurttan kurtulmuşum.

Yıllar sonra, yine maddi imkanlarım olmadığı için, bu defa üniversite eğitimim için, Kocaeli Üniversitesi Yavuz Selim Öğrenci Yurdu’nda kaldım. 24

yaşıyordum, eşcinsel olarak sınıftaki arkadaşlarıma artık açıldığım yıllardı. Ancak öğrenci yurdunda, aynı odayı paylaştığım diğer üç arkadaşıma açılmamıştım. Üniversite eğitimimi tamamlayınca kadar, hiçbir oda arkadaşıma açılmadım. Çünkü yurdun koridorlarında, odalarında, kantininde, yemekhanesinde, yönetiminde, hemen her alanında “top, ibne, yuvarlak, kız gibi kırıntma” ifadeleri, havadaki toz gibi uçuşuyordu. Kampüsün genel alanlarındaki özgürlük havası; öğrenci yurtlarının eril, ikili cinsiyet rejimi altındaki atmosferinde buharlaşıp yok oluyordu.

İntihar girişimlerimin olduğu, bunalımlı yıllarımda, bin bir zorlukla çabalayıp kazandığım bir sürecin ardından 2004 senesinde, buraya kaydımı yaptırmıştım. Tek şansım, üniversiteyi kazandığım yıl 8 kişilik eski öğrenci yurdunda kalmak yerine yeni açılan, odaları 4 kişilik olan devlet öğrenci yurdunda kalmaktı. Eski yurttan kalmaya mecbur kalsaydım, muhtemelen üzerimdeki psikolojik baskıyı kaldıramaz ya intihar ederdim, ya da eğitim hayatıma devam edemezdim.

Kız ve erkek öğrenci yurtlarının, yol ayrımında bir tabela vardı hiç unutmam; “DİKKAT KIZ ÖĞRENCİ YURDUNA GİDER”. Üzerimdeki aşırı “erillik” baskı nedeniyle, o tabelayı geçip, kız öğrenci yurdunun kapısına dahi yaklaşamazdım. Çünkü o tabela oradan bas bas eril ahlakçılık narası atıyordu. Erkek öğrenci yurduna yaklaşan bir kız öğrenciyse “kaşar”; kız öğrenci yurduna yaklaşan bir erkeksen “sapık” damgası yemeniz çok olasıdır. Bu yöndeki yapılan bütün şakalar, aslında inşa edilmek istenen eril yapının, tanıtım maketidir.

Sabahları her gün kalkıp üzerimi giyeceğim zaman, diğer bütün oda arkadaşlarıma ya odadan çıkmış olmasını beklerdim, ya da daracık duş alma kabinine girip, orada üzerimi değiştirirdim. Akşam yatarken de -eğer odada

birileri varsa- geceliğimi giymek için duş almaya girmiş gibi yapıp, duşa girerdim. Kimsenin soyunurken ya da giyinirken beni görmemesini sağlamak gibi, ekstra, yorucu bir çaba sarf ediyordum. Bacaklarıma epilasyon yaptığımı görseler sorun, yapmasam da bana sorun. Odada kimsenin olmadığı zamanlarda hızlıca kimseye yakalanmadan üzerimi değiştirme psikolojisi içindeydim. Eğer erkek öğrenci yurdunda kalmaya mecbur bir trans kadınsanız; bunun gibi en sıradan anlarınız bile sıra dışı, gerilimli bir hal alıyor. Sabah uyandığımda ilk aklıma, o günkü gireceğim vize ya da final sınavı değil de, her gün kimseye görünmeden giyinme kaygısı geliyor.

Farz edin ki siz bir trans kadınsınız, gece uykunuzdan uyanıp arkanızı döndüğünüzde hemen yanınızdaki yatakta; penisini açmış, otuz bir çekip kendini boşaltmaya çalışan oda arkadaşınızı görüyorsunuz. Kendinizi nasıl hissederdiniz? Ağızlarından “top, ibne, kız gibi kırıtmı” ifadeleri eksilmeyen, sürekli “kız ayartma” muhabbeti döndüren kişiler bunlar. Hem bu gibi zorlu psikolojilerin sınavını verip, hem de derslerime sıkı çalışıp, vize ve final sınavlarını geçmek zorundaydım. Ne kadar başarılı bir öğrenci olabilirsiniz ki bu koşullarda.

Aynı yurtta kalan ve aynı bölümde okuduğum bir erkek arkadaşımın gey olduğunu, okul bittikten yıllar sonra öğrenebildim. İki yakın arkadaşın bile, birbirine açılabilmesine izin vermeyen bir korku atmosferinde, aynı odayı üç erkekle birlikte paylaşmak zorunda kaldım. Eğitimime vereceğim çabanın, motivasyonun çoğunu, bu gibi olmadık şeylerin üstesinden gelirken tüketiyordum zaten. Tüm bu baskılara rağmen 2008 yılında mezun oldum. Gündelik yıpranma payınız o kadar fazla ki; sorarsanız evet sonuçta ben de diğerleri gibi 4 yılda mezun oldum ama sarf ettiğim ruhsal ve zihinsel enerjinin bir sayacı yok ki!

Zincirleme bir reaksiyon gibi; ailenizin ekonomik durumu alacağınız eğitimi, eğitim istihdam hayatındaki yerinizi belirliyor. Bu zincirleme reaksiyona bir de cinsiyet kimliği gibi bir yerden dahil oluyorsanız, bu zincir bir yerde kopuyor. Bu toplumda yıpranma payı en fazla olan bir kimliği taşımakla, kağıt üstünde “eşit” olduğumuza dair yazan her türlü eşitliğin arasında fersah fersah yol var. O yüzden ne eğitim hayatında ne de sonrasında istihdam hayatında çok farklı yerlerdeyiz. Bu gerçeği içselleştirememiş kişilerin Türkiye’deki LGBTİ+ aktivizmindeki T’nin yerine dair, yukarıda bahsettiğim reaksiyonun öznesi olmaktan öteye gidemez.

CANSET

İstanbul, Özel Yüksek Öğrenim Yurdu/ 2017-2018

Merhabalar ben Canset. 18 yaşında bir trans kadını. Mimarlık fakültesinde birinci sınıfım. Eylül 2017'den beri Beyoğlu'nda özel bir heteroseksüel cis erkek yurdunda, dört kişilik odada kalıyorum. Altı aylık yurt deneyimlerimi yazabileceğim bir alan olduğunu, birilerinin LGBTİ+'lar ve öğrenci yurtlarına değindiğini öğrenmek beni çok mutlu etti. Anlatmaya başlayayım madem.

Oda arkadaşlarımdan ikisine trans kadın olduğumu söyleyebildim gayet normal karşıladılar. Fakat bu transfobilerinin olmadığı anlamına gelmiyordu. Bunu şöyle anladım. Bir gün oda arkadaşlarımdan biri "ibne" diye hakaret etti birisine. Ben de "ibne" kelimesini hakaret olarak kullanmanın doğru olmadığını söyledim. Pek katılmadı fakat bir şeyleri anlamış olduğunu düşündüm o zaman. Fakat öyle olmadı. Bir gün dört kişi odada konuşurken biri "Sana da ayıp olacak" diyerek içinde "ibne" kelimesinin geçtiği fobik bir atasözü söyledi. O günden beridir konuşmuyorum.

Bir bina düşünün içine girdiğiniz anda transfobik şiddete ve işkenceye maruz kalıyor oluyorsunuz. Kimseyle konuşmasam bile giriş kapısının üstünde yazan yazı bunları hissetmem için yeterli: "Erkek Öğrenci Yurdu". Bu binada kalabilmek için öncelikli şart heteroseksüel cis erkek olmak! Heteroseksüel bir cis erkek değilim, ailem de bunu bilmiyor. Yeni taşındığım bu şehirde, okuluma ve hayatıma devam edebilmem için yurttan kalmam gerekiyordu. Ben de heteroseksüel cis erkek "oldum". Ne kadar yaralayıcı değil mi?

Yemekhanede, odada, yurdun diğer yerlerinde "erkeklerle" bulunmak zorunda kalmak beni son derece geriyor. Başkalarının yanında üstümü

değiştirmekte genellikle çekinmem, takmam yani. Ama erkek yurdunda kalmak zorunda olduğum için erkeklerin içinde üstümü değiştirmek çok geriyor beni. Politik sorunların yanında pratik sorunlar da cabası.

Bu Temmuz'da yurttan ayrılıyorum. Ama yurтта yaşadıklarım, yurt üzerinden yaşadıklarım, hissettiklerim bir ömür aklımdan çıkmayacak muhtemelen. Hiçbir transgender birey yaşamasın böyle şeyler.

Öğrencilerin herhangi bir ayrımcılıkla ayrılmadan güvenli ve huzurlu bir şekilde kalacakları yurtların var olması dileğiyle...

KETİL VE GÖZ BANDI**Ankara, ODTÜ Öğrenci Yurtları/ 2010'lar****ODTÜ'DE BİR LEZBİYEN OLARAK YURTTA KALMAK 101**

Haziran 2017'de Orta Doğu Teknik Üniversitesinden mezun oldum. ODTÜ'nün içindeki numaralı yurtlardan birinde kaldım eğitimim boyunca. Daha ilk cümlelerden spoiler vereyim: Bu mutlu bir süreci ve mutlu bir sonu olan bir hikaye. Odadan gelip geçen bütün arkadaşlarım son derece açık fikirli ve anlayışlıydı. “Olması gereken de bu,” diyebiliriz hepimiz ama böyle insanlara denk gelmenin çoğu zaman lüks sayılabileceği bir coğrafyada yaşadığımızı hatırlamakta fayda var.

ODTÜ'yü kazanma sürecinin ne kadar yorucu olduğunu anlatmak başka bir hikaye oluşturur ama söyleyebileceğim en önemli şey şu: Başka bir şansım yoktu. Yaşadığım yerden uzaklaşmak için ODTÜ gibi bir okul kazanmam gerekiyordu; aksi takdirde o kabus evinde sıkışıp kalacaktım. Neyse ki ilk seferde iyi bir dereceyle de kazandım okulumu.

Derin bir nefes.

Hazırlık yılını lay lay lom geçirdim. İngilizcem zaten iyiydi. İlk seneyi sınav stresinden uzaklaşıp hak ettiğim tatile ve özgürlüğü yaşamaya ayırdım. Gidebildiğim bütün etkinliklere, aktivist toplantılarına, örgütlenmelere, öğrenci topluluklarına gittim. Yıllarca ailem tarafından maruz kaldığım bütün kısıtlanmalara, baskılara, şiddete ve yıldırma çalışmalarına kendimce verdiğim cevap buydu. Onlar beni kimliğimden ayırmaya ne kadar çok çalıştıysa ben o kadar çok partiye, toplantıya veya etkinliğe gidiyordum.

İlk senemde bir de liseden beri devam eden bir ilişkim vardı. Kız arkadaşımın psikolojik sorunları vardı ve sağlıklı bir ilişki içinde değildim. Bana da psikolojik şiddet uyguluyordu ama neyse ki çok ciddi sorunlar yaşamadan o ilişkiden kurtuldum. Oda arkadaşlarımdan çekindiğim için ilk başlarda ondan erkekmiş gibi bahsediyordum. Daha yeni tanıştığım insanlara beni dışlamaları, hor görmeleri, benden nefret etmeleri veya iğrenmeleri için bir sebep veremezdim. “Dolapta kapalı olmak” kolay mıydı? Aslında evet. Tartıya koyduğumda dışlanmak, ayrımcılığa ve nefret şiddetine maruz kalmak ile maske takmak yarışamazdı bile. Herkesin savunma mekanizması farklı işler tabi.

Oda arkadaşlarımdan biri Doğu Anadolu’dan, biri Akdeniz’den, biri de Ege’dendi. Ben ise bambaşka bir yerdenim. Akdenizli arkadaşım biraz muhafazakardı, en çok ona açılma konusunda tedirginlik yaşıyordum şimdi doğruya doğru. Ama kimin neci olduğu hiç belli değil işte. Beş altı ay kadar bir sürede bir insana, bazı insanların cinayet işlemesini bile kendine hak görmesine sebep olacağı bir bilgiyi – yönelimimi – verecek değildim. Kimileri için aşırı görünebilir ama eşcinsel görünürlük bu coğrafyada hayat memat meselesi. İstedğim kadar aşırı tedbirler almaya hakkım kendimce var o yüzden. Egeli arkadaş dini anlamda muhafazakar değildi ama toplumsal anlamda o da bende kendimi korumaya alma sensörlerimi çalıştırmıştı.

Doğulu arkadaş ise ilk açıldığım kişi olmuştu. ODTÜ’lü olanlar veya ODTÜ’ye yakın olanlar bilir: ODTÜ’lü Kürt kadın deyince onların bir ağırlığı vardır kampüste. Kadın mücadelesinin, bağnazlıkla mücadelenin, sınıf mücadelesinin ilk hatlarında yer aldıklarını söylemek yanlış olmaz bence. Bir gün bir etkinlik dönüşü karşılaşmıştım onunla. İkimiz de kampüse dönen otobüse binmiştik. Otobüste sohbet ederken az önce bahsettiğim o mücadeleler konusundaki hassasiyetlerini öğrenme fırsatına sahip oldum. O da bir aktivistti,

feministti ve belirli duyarlılıklara sahipti. Oracıkta açıldım ona üzerinde çok da düşünmeden. Normalde bu süreci uzunca bir ölçme ve değerlendirme sürecinden geçiririm çünkü eskiden kendi rızam olmadan ifşa edildiğim oldu. Bütün bu tedbirin ve tedirginliğin sebebi o olaylar işte. Bildiğin cool bir şekilde karşıladı. Üzerinde yorum yapmadan, yerli yersiz sorular sormadan, orayı burayı kurcalamadan veya herhangi bir şekilde kendimi rahatsız hissettirmeden o anı atlatmamı sağladı. Buradan selam gönderebiliyorsak kendisine selamlarımı iletiyorum. Kendisinden önceki açılma/ifşa olma tecrübelerimi düşünecek olursak bana derin bir nefes aldırması, insanlığa olan inancımı bir gıdım da olsa yerine getirmişti.

Birinci sınıfa geçmeden önce hayatımı çok ciddi bir şekilde etkileyecek bir olay yaşadım: Ailem beni evden attı. Yıllarca biriken yıldırma, sindirme, şiddet ve tahammülsüzlük sonunda patlak vermişti. Sonra ben de onlara dedim ki: “Siz beni evden atamazsınız, ben evi terk ediyorum!” Şaka değil bu arada; ciddiden böyle oldu. Keşke şaka olsaydı tabi; fakat orası apayrı bir psikolojik terapi seansı meselesi. O süreçte Egeli arkadaşşıma açıldım Messenger üzerinden. Halimi hatırlımı sormak için yazmıştı sanırım. Ben de kısaca olayları anlatıp “dolaptan çıkmış” oldum. O da oldukça olgun bir şekilde karşıladı, benim için üzöldüğünü ve yardımcı olabileceğı bir konu varsa onunla konuşabileceğimi söyledi. Bu da iyi gelmişti. Bir yük daha gitmişti. Heteroseksüel insanların büyük bir kısmı tam anlamıyla anlayamaz belki de bu açılma sürecinin ne kadar sancılı olduğunu ve açılınan her kişinin, bireyi bir tık daha özgürleştirdiğini. İlginç bir his. Keşke kimsenin açılmasının gerekmediğı bir gerçeklikte yaşasak tabi... Egeli arkadaşşımla henüz çok sıkı fıkı bir ilişki geliştirmemiştik o dönemlerde ama öyle zorlu bir zamandan geçiyordum ki en küçük bir destek bile benim için çok değerliydi.

Akdenizli arkadaşıma da açıldım eninde sonunda. Onun ölçme değerlendirme süreci daha uzun sürmüştü. Onu yoklamak için provokatif sorular yöneltiyordum ona arada. Örneğin, “şimdi şu arkadaşın sana gelip ben lezbiyenim dese ne yaparsın?” Geri dönüp bakıyorum da en çok ona yüklenmişim sanırım. Kendisi inançlı biri evet; ama benim “ibnelik” olsun diye ona yüklendiğimi sanmayın. Tahrik etmeye çalışmaktansa nabız yoklamaya çalışıyordum kendimce.

Biz bayağı renkli bir odaydık. Akdenizli arkadaşımız beş vakit namazını kılardı ama sabah namazına uyanmak için kurduğu alarmına kendi hariç bütün kat uyanırdı. Benim ise lise zamanlarımdan kalan uyku problemlerim vardı: Neredeyse her gece (hatta bazı geceler birden fazla kere) sızırarak uyanırdım. Kabus gördüğümünden değil. Sebepsiz diyeceğim ama bunun derinlerinde yatan psikolojik sorunlar Freud’u da Jung’u da mezarında kıvrandırır aslında. Ben de bizim bu alarm sorunumuz için şöyle bir öneride bulunmuştum Akdenizli arkadaşıma: Ben kendi alarmımı kurayım onun bana söyleyeceği saate göre, ben de kendim sakince uyanıp onu uyandırayım başka kimselerin uykusu bölünmeden. Bu sistem güzel çalıştı, herkes rahat etti. Kendi alarmıma da sızırıp uyandığım çok oldu; ama yabancı melodiler beni ayrı dehşete düşürür, o yüzden ben de biraz daha rahat etmişim.

Akdenizli arkadaşıma da bir gün pizza yerken açıldım. Beraber bir kursa gidiyorduk ve yine bir gün kurs öncesi bir şeyler yiyelim demişken masada açılıverdim ağızlarımız doluyken. Onca zaman onu tabii tuttuğum testler yüzünden beni utandırırçasına güzel karşıladı. Şaşırmamıştı aslında ama yine de bir süre hep erkek arkadaşım varmış gibi davrandığım için bu durum kafaları biraz karıştırmıştı.

Sadece kız arkadaşşıma verdiğim erkek ismine güldük ve o kadardı. Bir yük daha puf! Bir açılma sürecini böyle sancısız hale getiren insanlar sayesinde belki de onlarca veya yüzlerce insanın hayatı kurtuluyor. Bana birkaç soru sorduğunu hatırlıyorum kendim ve ailem ile ilgili ama bunları kendimi rahatsız hissettirmeden ve iyi niyetle sormuştu.

Dönemler geçtikçe oda arkadaşlarımda bazı değişiklikler oldu. Doğulu arkadaşım eve çıktı, onun yerine başka bir Egeli geldi. Kendisine 2. Egeli diyeceğim. Akdenizli arkadaşım başka bir odaya geçti, onun yerine Güneydoğulu bir arkadaş geldi. Birinci sınıftan sonra artık açılma sürecini ciddi bir ölçme değerlendirmeye tabii tutmadan gerçekleştirmeye karar verdim. Özel bir açılma konuşması yapmayacaktım ama “dolapta” da kapalı kalmayacaktım. O yüzden onlara nasıl açıldığımı hatırlamıyorum bile. Açılmayı kendim için sancılı bir süreç haline getirmektense bu süreci yaşamayı karşı tarafa bırakmaya karar verdim. Onların homofobik olma ihtimallerini kendime stres yapmayacaktım. Kendi homofobiklikleriyle kendileri baş etmeliydi. “Benim gibi” biriyle aynı odada kalmak bir sorun teşkil edecekse kendisi başka bir odaya defolup gidebilirdi. Bakmayın böyle atarlı giderli yazdığımı. İkisi de resmen minnoş bir şekilde karşıladı beni. Nasıl açıldığımı spesifik olarak hatırlamıyorum ama konuşmaların doğal süreci içinde olmuştu her şey ve onlar da hiçbir zaman gözlerini kocaman açarak veya “vooaavv” diyerek karşılamadılar bunu. Aslında odada astığım LGBTİ+ temalı poster ve afişleri düşünecek olursak ortam da hazırlamıştır belki de onları. Gökkuşaağı bayrakları ve sloganlı afişlerle “so gay” bir köşem vardı odada. Akdenizli arkadaşım, ilk Egeli arkadaşım ve bu Güneydoğulu arkadaşım ile bugün de düzenli olarak konuşup görüşüyoruz.

Birbirimize komikli videolar attığımız WhatsApp grubumuz bile ta bu yıllardan kalma. Onlar sayesinde üç tane kız kardeşim var artık annem ve babam olmasa bile.

Onlarla birlikte olduğum süreçle ilgili beni rahatsız hissettiren tek bir olay oldu. Bunu daha önce herhangi biriyle paylaşmadım, paylaşma ihtiyacı da hissetmedim. Öyle günlerce içime dert olan bir olay değil şimdi rahatsız hissettim derken de... O an sadece bir canım sıkıldı ama üzerinde durmadım, herkesin kendince sebepleri vardı çünkü. Olay da şu: Egeli arkadaşın ailesi kalkıp Ankara'ya gelmişti bir gün. Ailenin kadın üyelerinin, “kız” yurduna girmeye hakkı vardı “haliyle”.

Ben o sırada odada değildim, Egeli arkadaş beni telefonla aradı. Durumu anlattı, ailesi odaya bakmaya geliyormuş, o da odadaki gökkuşağı bayrağı ve diğer LGBTİ+ temalı poster vb. şeyleri kaldırmak istemiş. Evet, o an biraz canım sıkıldı ama üzerinde tartışma yaratmaya gerek yoktu.

Onun kaldırmak için kendince haklı sebepleri vardı, benim de bundan rahatsız olmak için. İki üç saatliğine kalkabilirdi onlar ve onların kalkması beni daha az gey yapmayacaktı ya da kişiliğime hakaret edilmiş olmayacaktı. Buna gayet “Hayır efendim! Onlar benim karakterimi yansıtıyor. Ailen beni bunlar yüzünden yargılayacaksa istedikleri kadar yargılayabilirler!” gibi bir çıkışla da yaklaşılabilirdi ama ben yüzleşmeci bir insan değilim pek. Hakkımı savunmayı bilirim ama her şeyi benim haklarıma ya da kişiliğime bir saldırı olarak algılamam. Bazı şeyler göz ardı edilebilir, büyütme gerek yoktur. Bu da öyle bir andı.

Yine dönemler geçti ve 2. Egeli arkadaş ve Güneydoğulu arkadaşım yurttan ayrıldı. Onların yerlerine iki tane Marmaralı arkadaş geldi. Ben hala aynı

politikayı uygulamaya devam ediyordum açılma sürecim için: “onların problemi.” En son gelenler o sene yeni kayıt olmuşlardı. Toylukları birkaç soru işareti oluşturmada değil; ama onlar da beni şaşırttı. Daha geldikleri ilk günlerden biriydi, farklı bir ile gelmişler, farklı bir “ev” ortamına girmişler ve farklı bir okul sistemine geçmişlerdi. Ben üçüncü sınıfta okumakta olan ve yetkili bir ablamıza benzeyen biri olduğum için onların Ankara, okul ve yurt hakkındaki sorularını cevaplıyordum. Bir konuşma sırasında Marmaralı arkadaşlardan biri

“Mesela şimdi erkek arkadaşınla el ele tutuşmak istersin,” gibi bir cümle kurmuştu. Normalde bu tarz cümleleri düzeltmem ama o an aktivizmim geldi ve araya girdim: “Erkek olmak zorunda mı?”

Komik bir an olmuştu, gülüştük ama onu diyen arkadaş utanmıştı ve “ODTÜ’ye gelmişim, ben buna nasıl dikkat etmem?” diye kendine kızmıştı çok ciddi olmayan bir şekilde. Daha sonra kendince durumu kurtarmaya çalıştı ama durum daha da komik oldu: “Ya cidden ben böyle biri değilim, Onur Yürüyüşlerine gittim iki kere!” Buraya gözlerinden yaş gelerek gülen emojilerden birkaç tane koyabiliriz. Daha sonra ben mezun olana kadar arada bunun esprisini yaptık. Bu da böyle bir açılma anım olmuştur.

Yurt uygulamalarıyla ilgili yazılacak o kadar çok şey var ki bunların yanında. Bu hikaye kitabını komple gasp edip “ODTÜ Yurtlarındaki Haksız Uygulamalar” adında yayınlatabiliriz. ODTÜ deyince Türkiye’nin en özgür kampüsü olarak geliyordur akla belki ama yurtlar... Ataerkil, baskıcı, kontrolcü, toplumcu, ahlakçı ailenizi ve/veya komşularınızı ve onların ev kurallarını alın, sistematik ve kurumsal bir yapıya dökün. Giriş-çıkış saatlerine karışmalar, manalı bir tonla “canım neredeydin?” soruları, belli bir sayıdan fazla yok yazılırsan uyarı, kınama vb. cezalar, sarhoş gelirsən yurda almamalar, ayıplayan

bakışlar, yurdun etrafında beslemeye çalıştığın hayvanlara zulüm, kışın onları gizlice içeri almaya çalıştığınızda ise diğer yurt sakinlerinin sizi ispiyonlaması, yurt yönetimiyle bir iki ters düşme yaşamışsanız bütün görevliler tarafından mimlenmeniz ve TABİ Kİ BU UYGULAMALARIN HİÇBİRİNİN ERKEK YURTLARINDA YAPILIYOR OLMAMASI... Bu son hususla ilgili yaramız çok derin, daha fazla deşmek istemiyorum.

Ailemle olan olaydan sonraki kısımda üniversite yaşantım çok zorluydu. Özellikle akademik başarı açısından zorlandım. Sosyal olarak da daha içine kapanık bir hale geldim. Bir dönem takındığım parti kızı tavırlarını da bıraktım. Ne benim kendi kişiliğime uyuyordu ne de insanlar samimiydi. Hızlı GonzaLEZlik bana göre değildi. Bu süreçlerin önemli bir kısmında benimle olan ve hala da olmaya devam eden kız arkadaşım bana çok destek oldu. Bir yandan aileme duyduğum öfke, bir yandan kendimi herkesten korumak için ördüğüm duvarlar, bir yandan akademik rekabet, bir yandan psikolojik sıkıntılar... Tüm bunların arasından en doğru açılarla sıyrılan ve o duvarı en doğru açıyla yıkmayı başaran kız arkadaşım bu süreçlerde en çok yanımda olan kişidir. Ama oda arkadaşlarım kolektif olarak ikinci sıradalar kesinlikle. Evim olarak kalan tek yer olan o küçük yurt odasını bana zindan da edebilirlerdi. Komşu yataklardaki insanlar pislik, fobik, kötü kalpli kişiler de olabilirdi.

Ancak şansıma, dünyanın en tatlı oda arkadaşları çıktılar.

Hiç mi sorun yaşamadık? Yaşadık tabi. Yok, çöpü hep biz mi çıkaracağız; yok masa ışığı gözümüze geliyor; yok kulaklık takıp izleyin dizinizi, filminizi; yok sabah perdeyi çok açmayın; yok son ekmek dilimimi bana sormadan yemeseydin... Ama bunlar her yurt odasında yaşanan sorunlar ve hiçbir benim yönelimimle ilgili değildi. Sıradan insan sorunlarıydı. Bunlar hiçbir zaman kötü

niyetli bir şekilde benim eşcinsel olmamla ilişkilendirilmedi. Yani mesela ben lezbiyen olduğum için perdeyi çok açıyor olmadım. Olması gereken de bu aslında. Bu tarz şeyler yaşayan kişiler kesinlikle olmuştur. Ama biz birlikte yemek yaptık, yeri geldi birbirimizin bulaşıklarını yıkadık, sabahları derse/sınava gitmek için birbirimizi uyandırdık, uyanamamış olanı ısrarla uyandırdık, yan yana masalarda ödev yapmak için sabahladık, Devrim’de kartopu savaşı yaptık, yurdun önündeki çimlerde içtik, bütün abur cuburları ortaya sererek dizi veya film akşamları yaptık, stres atmak için müzik açıp belimize havlu bağlayarak dans ettik, halay çekerken küçücük oda dar geldi...

Belki de yurttan kalan sadece LGBTİ+ bireylerin değil her insanın sahip olmayı isteyeceği bir yurt odası ortamına ve oda arkadaşlarına sahip oldum. Mezun olurken sınıf arkadaşlarımdan veya hocalarımdan ayrılacağım için değil ya da ODTÜ’nün ortamından uzaklaşacağım için değil, oda arkadaşlarımla bir daha aynı şeyleri yapamayacağım için üzüldüm. Ankara’yı çekilir kılan yer nasıl ODTÜ’yse benim için, ODTÜ’yü güzelleştiren de oda arkadaşlarımdı. Bana insanlar arasındaki kan bağının nasıl bir önemi olmadığını bir kez daha gösterdiler. Yurt odam nasıl evsiz kalmışken bana bir yuva olduysa oda arkadaşlarım da ailesiz kalmışken kız kardeşlerim oldu.

Ankara’da KYK’da kalmaktayım. Yurdum sadece kızlardan oluşuyor.

Hikayeme gelecek olursam, iki yıldır (2016-2018) Ankara’dayım. LGBTİ’ler burada çok normal karşılanıyor insanlar uyum içerisinde yaşıyorlar, diye düşünüyordum. Ama buranın Türkiye olduğunu aklımdan çıkarmışım.

Yurdumda çok fazla homoseksüel var, aynı oranda da homofobik var. 2018’in ilk dönemi, kaldığımız ve bu süre bana cehennem gibi gelen, odamdaki homofobik insandan bahsetmek istiyorum.

Bu kız her şeyi çok rahat konuşan bir insandı, ayrıca çok da fütursuzdu. Bir gün konumuz eşcinsellerden açıldı. O insanın söyledikleri hala kulaklarımda;

“EŞCİNSELLERDEN NEFRET EDİYORUM, ALLAHIM İYİ Kİ ÖYLE DEĞİLİZ ÇOK ŞÜKÜR! ÇOK KORKUYORUM ONLARDAN GERÇEKTEN!!”

Onun cümleleri bunlardan oluşuyordu. Her yerde olan o nefret söylemi. Direkt bana söylemediyse de bana söyledi özünde. Ne vardı ki böylesine dua edecek, nefret edecek? Anlayamamıştım. Anlatmaya çalışmıştım, anlamamıştı. Hukuk okuyordu bu insan. Adalet önünde herkesi eşit görecekti, yeri geldi mi kendisine çok ters durumları savunacaktı hakim karşısında. Yapacağı iş benim düşünceme göre hümanistliği içeriyordu. Ama bu insan faşizan bir karakterdi. Bunlar adaleti sağlayacaktı, böylesine kör beyinler.

Ayrıca yurttta kaldığım süre içerisinde çok zorlanıyorum. 20 yaşında olmamın getirdiği içgüdüsel davranışlarla aklım cinselliğe gidiyor. Bu yüzden

çevremle bir izolasyon sürecine girmiş bulunmaktayım. Bu bana yalnızlığı ve asosyallığı getirdi. Yeni oda arkadaşım ise LGBTİ'leri destekleyenlerin sadece homoseksüeller olduğunu düşünüyordu. Kendisinin "tam bir heteroseksüel" olduğunu savunuyor. Buna sonsuz saygım var. Fakat LGBTİ'leri savunmak onlardan biri olmayı gerektirmediğini anlattım. Onların her kesimden destek almaları gerektiğini anlattım. Benim lezbiyen olduğumu anladığını düşünüyorum. Birkaç erkek fotoğrafı gösterdi. Bu düşüncelerin bitmesini istiyorum. Derslerimin sınavından başarıyla geçmiş olsam da, KYK sınavımı başarıyla geçememekten korkuyorum.

İzmir, Özel Bir Yurt/ 2007

Bilenler bilir, 2006 yılında hangi lisede okuduğın çok mühimdi ve her kentte şimdi olduğu kadar çok Anadolu Lisesi yoktu. Liseye kadar ailemle Türkiye'nin güneyinde bir kentte, Antakya'da yaşıyordum. Lise giriş sınavlarında yaşadığım sınav stresi ve başka sebeplerden dolayı lisede ailemle yaşayamayacağıma karar verip farklı bir şehre taşınmak istedim. Onların müsaade ettiği tek kent olan İzmir'e yerleştim. İlk önce internetten rastgele bulduğum lisenin kendi pansiyonunda iki-üç gece konakladım. Hayatımda ilk kez kendi evimden başka bir yerde, yanımda ailemden biri olmadan kalıyordum ve burası benim muhtemelen en az yıl sonuna kadar konaklamak zorunda kalacağım yerdı. Yatakhanelerin çok kalabalık olması, duşların kapılarının perdeden yapılmış olması cinsel yönelimimi de kapsayan bir güvensizlik ortamı gibi göründü. Zaten halihazırda homofobik olan oda arkadaşlarımı değiştiremiyor olmak çok canımı sıkıyordu. En azından fiziksel koşulları gereği daha güvenli olabileceğini düşündüğüm yurtlar araştırmaya başladım. En yakın üniversitenin bulunduğu ilçede çok fazla yurt olacağından ve akranlarımla çok da iyi anlaşmadığımdan, yüksek öğretimde okuyan öğrencilerle aynı yurdu paylaşmak istiyordum. En azından akran zorbalığına maruz kalmayacağımı düşündüğümünden hemen internetten birkaç yurt araştırmaya başladım. Birkaç yurtla görüştüm fakat yaşım gereği beni kabul etmediler. Sonradan kadın-erkek karma bir yurt olduğunu öğrendiğim bir yurdu aradım. Telefonda konuştuğum yurdun sahibinin sesi güven vericiydi. Yüz yüze konuşmadan karar veremeyeceğini söyleyip görüşmek için beni oraya çağırıyordu. Görüşme benim açımdan çok olumlu geçse bile; sadece 4-6 kişilik odalar boştu ve kalabalık olduğundan o odalardan birinde kalmak istememiştim. Oldukça sıcak ve sevimli

karşılanmıştım. Bu nedenle henüz yemekhane olarak kullanılan bomboş bir kata tadilat yapacaklarını, tadilat sonunda da yeni boş odalar çıkacağını söyleyince hiç tereddüt etmeden onlardan birinde kalmayı kabul etmiştim. Ama acilen taşınmak istediğim için de fiziksel olarak çok da hoşuma gitmeyen odaya geçici süreliğine yerleştim.

O sıralarda, İstanbul'da öğrenci olan bir erkek arkadaşım vardı. İsteddiği bölümü okumuyordu ve bölümünü değiştirmek için yeniden sınava girmeye karar vermişti. Ben İzmir'e taşınınca ziyaretime gelmek istemişti. Hem nasıl bir yurtta kaldığımı görmek hem de hazır çok yoğun olan okulunu bırakmaya karar vermişken biraz daha vakit geçirebilelim diye düşünmüştük. Sonrasında İzmir'i çok sevmiş, yurduma da bayılmıştı. İzmir'e yerleşip sınava burada hazırlanmaya karar vermişti. Derken taşındı ve biz oda arkadaşı olduk. Kısa sürede insanlar aramızdaki ilişkiyi sıra dışı bulup ağız yoklamalarına başladılar. Biz de açılmaya karar verdik ve açıldık. Yurtta kimsenin odasının anahtarı yokken ilişkimiz olduğundan çat kapı odamıza girilmesin diye bize odanın anahtarını vermişlerdi. Çünkü aslında odamızı insanların bir ilişkimiz olduğunu tahmin edebileceği ya da mutlaka sorgulamak isteyeceği bir şekilde yeniden düzenlemiştik; mesela yataklarımızı birleştirmiştik. Sonrasında o zaman ilişki yaşadığım kişinin ailesi çocuklarının bir şekilde İstanbul'da okulu bıraktığını ve İzmir'e yerleştiğini öğrendi. Bununla eş zamanlı olarak ailesine de açılmıştı. Hem okulla hem de cinsel yönelimiyle alakalı baskılar yaşadığı için Eskişehir'de ailesiyle yaşadığı evden kaçmaya karar vermişti. Kısa bir süre İstanbul'da kalıp sonra benim de ailemle yaşadığım şehre gelmişti. Ailesi, onu emniyet müdürlüğünden takip ettirip ve mobeselerden Adana-Hatay yönüne giden bir otobüste olduğunu öğrenince, kaldığımız yurttan ailemin adresini alıp ertesi gün Eskişehir'den oraya gelmişlerdi. Durum kritik olduğundan ben de onlarla birlikte Eskişehir'e

gitmiştim. Sonra birlikte İzmir'e dönüp aynı yurttan bir yıl daha birlikte kaldık. O yıl ailesi tarafından da ekonomik krize sokulan eski erkek arkadaşımı yurt yönetimi, yurt parasının onun ruh ve beden sağlığından daha önemli olmadığını, yurt için gönderdikleri para ne kadarsa ona ikna olduklarını, göndermediklerinde de bunu sorun etmeyeceklerini söylemesi ve üniversite sınavına konsantre olmak ve istediği yeri kazanmasının daha mühim olduğu gibi konularda telkin etmesiyle, açılma ile ilgili sancılarının da daha hafif geçmesini sağlamış oldular. Sonrasında o da Ankara'da bir üniversitede tıp fakültesine girmişti.

2. Bölüm

Medyada Yurtlar ve LGBTİ+

Bir akşam ben onda kalırken ‘Ben seni seviyorum’ diyerek öptü beni. Acayip âşıktık birbirimize. Beraber tatile çıktık. Beş ay sonra bir gün kız beni arayarak ‘Ben lezbiyen değilim. Buna daha fazla dayanamayacağım’ dedi. Toplum baskısı ona fazla geldi herhalde. Lezbiyen olduğu öğrenilse yurttan atılır. Korktu galiba. ODTÜ’nün yurdundan atılan bir lezbiyen çift biliyorum. Ondan sonra depresyondaydım.

Şule Çizmeci, “Eşcinseller ‘aşk’ı anlatıyor (3)”
23.8.2006, Radikal

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencisi Kredi ve Yurtlar Kurumu'na (Yurt-Kur) bağlı Gölköy Öğrenci Yurdunda kalıyor.

"Eşcinsel bir öğrenci olmanın var olan sıkıntılarını ikiye katladığını" söyleyen öğrenci, "yurtta muhafazakarların ve ülkücülerin yoğunlukta, bu nedenle eşcinsel olarak açıldığında ya da kimliğim anlaşıldığında başıma geleceklerden endişe ediyorum" diyor.

"Yurtlar da toplumdaki gibi homofobik bir ortam var. Yapılan sohbetlerde eşcinseller karikatür ya da hasta. Bu nedenle 'Ben eşcinselim' demem zor."

"Yurtlarda kimse oda arkadaşının eşcinsel olacağını düşünmüyor bile" diyen Karaca, "baskıların sadece eşcinsellere değil, kadın ve solcu öğrenciler için de benzer şekillerde yaşandığını" anlattı.

Gölköy yurdundan önce iki yıl İzzet Baysal Vakfı'na ait yurtta kalan Karaca eski yurdun şu an kaldığı yurttan daha kötü olduğu bilgisini de veriyor.

"Bırakın eşcinsel olmayı, küpeniz varsa ya da saçınız uzunsa bile bu beraberinde kötü bakışları, sataşmaları ya da şiddeti beraberinde getiriyor. Sadece erkek yurdunda değil tabii. Kadın öğrencilerin yurdunda da dekolten varsa ya da rahat davranıyorsan bu size baskı, uyarı ve/veya tepki olarak geri dönüyor."

"Daha önce kaldığı yurtta iki eşcinsel öğrenci olduğunu biliyordum" diyen Karaca yurtta üç arkadaşına açılırken aklından neler geçtiğini şöyle anlatıyor:

"Ya birine söylerse diye düşündüm. O zaman ya alay konusu olurdu ya da şiddet görürdüm. Bunu göze almak çok gergin bir süreçti."

Bawer Çakır, “Üniversite Yurdu Eşcinsel Öğrenciye de Dar”
21.5.2009, Bianet

23 yaşında; ailesinin mavi nüfus kağıdına yazdırdığı isim başka, kendisinin seçtiği isim Sema. Okumak için evden ayrıldığı lise yıllarından beri erkek yurdunda kalıyor.

Yurtta kaldığı dönemde oda arkadaşlarıyla yaşadığı sorunlar mesela... Bir gün odasına geldiğinde duvarlardaki bütün posterlerin indirildiğini görüyor. Yurt müdürü odasına çağırıyor ve ‘bu halinin’ oda arkadaşlarını zan altında bıraktığını söylüyor. Mesele Sema değil yani; aman kimse oda arkadaşları hakkında ‘kötü’ düşünmesin... Rektörlüğe yazılan yazılar ve protestolarla oda arkadaşları başka bir yere sevk ediliyor.

Pınar Öğünç, “Transseksüel, feminist, üniversiteli, hem sakallı hem etekli”

29.10.2010, Radikal

2007 öncesi lezbiyen bir kadının yurttan atılması olayı var. Öğrenciler imza toplayarak lezbiyen öğrenciyi yurttan istemediklerini söylüyorlar, yurt müdürü de “ya ayrılırsın ya da annene söylerim” diyor ve kadın ayrılmak zorunda kalıyor.

“ODTÜ’de Ayrımcılık”

25.12.2010, Yeşil Gazete

Yurtta 1 yıl kaldım ve homofobik insanların pek çok iftirasına maruz kaldım; ama çok şükür tek kalıyordum. Trans sürecime başlamadan önceydi bu lakin şu an mavi kimliğe sahip olduğum için hiçbir yurda kabul edilmiyorum.

“Yönelim Değil Tercih Rehberi Zeynep’in Balıkesir’i”

17.7.2013, Kaos GL

Yurt konusu bizler için çok zor bir durum. Ben yarı dönemde yurttan ayrılmak zorunda kalmıştım. Tek kişilik odalarda kalmak istedim fakat çok pahalıydı. 2 kişilik odada kaldım ve aslında beklediğim şey oldu maalesef. Yurt sorumlusuna ifşa edildim. Yurt sorumlusu beni tek kişilik odaya almak zorunda olduğunu söyledi. Ne kadar gizli olmasam da bütün gözler bendeyken o yurtta kalamazdım ve ayrıldım. İş bulma konusunda çok zorlanmadım, birileriyle tanışırken “merhaba, ben eşcinselim” demiyordum doğal olarak. Maskülen bir geyim. Eşcinselliğimi beyan etmediğim sürece bir sorun çıkmıyor. Yurttan çıktığım dönemde ailemin yanına geri geldim. O yıl hazırlığı bitiremedim. Bir sonraki dönem bir kafede iş buldum ve çalışmaya başladım. 3-4 ay sonra cinsel kimliğimi çalışma ortamımda söylemeye başladım ve sorun çıkmadı. Hatta işverenimle birlikte ev tuttuk. Kendisi en büyük destekçilerimden biri oldu.

“Yönelim Değil Tercih Rehberi Ayhan’ın Kocaeli’si”

19.7.2013, Kaos GL

Yoksulluğum nedeniyle yurtta bir buçuk yıl kaldım. Beni en çok zorlayan giriş çıkış saatleriydi. Babamdan görmediğim erkekliği yurt görevlilerinden gördüm. Baskıcı bir aileden gelen kişiler için fark edilmesi kolay olmayabilir; ama özgürlüğünü kazanmış bir insan için işkence gibi geliyordu bu muamele.

Bir de oda arkadaşlarım var tabi, yalan atamam o nedenle açıldım oda arkadaşlarıma. Hepsini birden karşıma almadım. İlk önce yakın olduğum arkadaşım ve önyargıları ile bir dönem uğraştım. Sonra onu yanıma alarak diğeriyle böyle bir seneye yayılan bir süreçte en zor kişiye kadar kendimi güçlendirerek açıldım. Hâlâ görüşüyoruz arkadaşlarımla.

“Yönelim Değil Tercih Rehberi Seçin’in Gazi’si”

26.7.2013, Kaos GL

Yurtta kalmıyorum; fakat duyduğum kadarıyla inanılmaz homofobik davranışlar yaşanıyor. Bir arkadaşım bu yüzden eve çıkmak zorunda bile kaldı.

“Yönelim Değil Tercih Rehberi Bahçeşehir Sinema”

8.10.2013, Kaos GL

Karma yurtların da ayrılmasıyla, LGBTİ öğrenciler kadın ve erkek yurtlarına dağıtılmış durumda. Yurtlarda heteroseksist uygulamalardan bir nebze de olsa kurtulabilmek için, mümkün olduğunca birlikte aynı odalarda kalıyor. Ancak geyler ve trans kadınlar birlikte erkek yurtlarında; lezbiyenler ve trans erkekler ise kadın yurtlarında bir arada yaşıyor.

Fiilen kadın-erkek yurdu sorunu aşmak için yöntemler geliştirmiş olsalar da, talepleri devletin özel ihtiyaçları olan öğrencileri de görmesi ve kuir odaların bir barınma politikası olarak üniversite yönetimlerince uygulanması.

Ulumeriç, “Yurtlar kadın-erkek diye ikiye ayrılıyorsa, bu başka alternatifleri gündeme getirmek zorunda. E, malum tek bir cinsel yönelim yok. Dolayısıyla diğer öğrencilerin de ihtiyaçları düşünülmeli” diyor.

“Trans öğrenciler, önce kimlik rengine göre yurtlara yerleştiriliyor. Ama isterlerse okul yönetimine başvurup, bu sorunu halledebiliyorlar. Üç sene önce iki trans öğrenci dışlanmadan dolayı sorun yaşamış, okul onlara ayrı bir oda vermişti. Ama açılma süreci zor olduğu için trans bireyler karşı cinsin odasında kalmak zorunda kalıyor.

“Giymek, aynı tuvaleti kullanmak, sosyalleşme sırasında kullanılan homofobik, transfobik söylemlerin kişileri rencide etmesi, kendini ifade edememe gibi birçok sorun yaşanıyor.”

Boğaziçi’nin yurtları 4-12 kişilik odalar halinde. Ulumeriç, bu kalabalığın bile özgürlüklerin kısıtlanmasına neden olduğunu ifade ediyor. “Öğrenci yurtlarında bizim savunduğumuz ve herkes için ideal olan odaların tek kişilik ya da iki kişilik olması” diyor.

*Çiçek Tahaoğlu, “LGBTİ Öğrenciler Cinsiyetsiz Yurtlar İstiyor”
13.11.2013, Bianet*

Bu kimlikler sadece kimin hangi odada kalacağını değil; aynı zamanda kalanların yaşam pratiklerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini, yurt kurallarını, yurt yönetimi-öğrenciler arasındaki ilişkileri hatta öğrencilerin yurdun dışındaki davranışlarını belirliyor. Soyunup giyindiğimiz yer sadece heteroseksüel “hemcinslerimizin” ikamet ettiği yurt odaları olduğu müddetçe diğer cinselliklerin olduğu bir ortamda çıplaklık nasıl garip olmaz ki?

Bu düzenleniş kendini hiçbir cinsel kimliğe sığdıramayan, bulunduğu bedene atfedilen cinsiyetten olmayan ve “karşıt cinsi” haricinde kişilerden (de) hoşlanan öğrenciler için kabul edilebilir değil. Lezbiyen, gey, biseksüel, travesti/transseksüel, interseks ve queer öğrenciler bu koşullardan rahatsız çünkü her şeyden önce heteroseksist-ikili cinsiyete dayalı odalar cinsiyet kimliklerinden/cinsel yönelimlerinden kaynaklı her türlü ayrımcılığı meşru kılıyor. Sözgelimi; LGBTQI olduğunu açıklayan bir öğrencinin yurt arkadaşlarına açılmasından sonra onunla birlikte giyinmemek, ona şüpheli yaklaşmak, yer yer dalga geçmek, taciz etmek, dışlamak sıkça karşılaşılan bir durum. Yurtların halihazırdaki düzenlenişi bir kişi tarafından bozulduğu vakit her türlü zorbalıkla (bullying) karşılaşmak için adeta bir boş alan yaratılıyor.

“LGBT ve Yurtlar”

11.12.2013, Dinamik Gazete

Dokuz Eylül Üniversitesi’nde öğrenci olan trans erkek, kimlik rengi nedeniyle kaldığı yurttan tehdit alıyor. Kredi ve Yurtlar Kurumu’na (KYK) bağlı İzmir Buca Hoca Ahmet Yesevi Kız Öğrenci Yurdu’nda kalan LGBTİ+ Kolektifi üyesi trans erkek Ali Erdem cinsiyet kimliği nedeni ile tehdit edildiğini belirtti.

Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencisi ve LGBTİ+ Kolektifi üyesi Ali Erdem konuya dair oda arkadaşları ve aileleri tarafından yurt müdürüne şikayet edilerek yurttan çıkarılmaya zorlandığını belirtti. Cinsiyet kimliği nedeniyle barınma hakkı engellenmeye çalışılan Ali Erdem, “Yurttan ya sen çık, ya da biz çıkaracağız!” denilerek yurttan çıkması için tehdit edildiğini söyledi.

Yurt içinde fotoğrafları çekilip, sosyal medyada paylaşılan Erdem, oda arkadaşları tarafından tacize uğraması sonucu odasının değiştirilmesini talep etmiş ancak yurt müdürü tarafından reddedilmişti. Ancak oda arkadaşlarının odası değiştirilmişti.

“Trans Erkek Kaldığı Yurttan Tehdit Ediliyor”

7.12.2016, Pembe Hayat

Bakanlığın aynı odada “2 kişi kalmasını” engellemesi; bakanlığın bu kararı LGBT bireylere karşı aldığı yorumlarına neden oldu.

“Eşcinsellik korkusu neler yaptırdı”

23.7.2017, odatv

Sevgilisinin ailesi tarafından darp edilen trans erkek Derin Oylum, Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu’nun Konya Seydişehir’deki yurdundan atıldı.

Konya’da üniversite eğitimini sürdüren Derin Oylum yaşadığı saldırının ardından kaldığı yurttan, e-devlet aracılığıyla bir hafta izin aldı. İzni biten ve eğitimine devam etmek için yurda dönen Derin Oylum’a Konya Seydişehir Yurt Müdürlüğü yetkilileri, yurttan atıldığını söyledi. Derin Oylum bir yıl boyunca kaldığı yurttan atılmasının gerekçesini sorduğunda yetkililer, hakkında açılan disiplin soruşturmasının devam etmesi sebebiyle yurda alınmayacağını kendisine ilettili.

Yurt idaresinin Derin Oylum’a verdiği ifade forumunda Derin Oylum hakkında çıkan haberlerdeki beyanın kendisine ait olup olmadığı, transseksüel olup olmadığı ve transseksüel ise herhangi bir tedavi sürecinin başlayıp başlamadığı soruldu.

Trans geçiş sürecini hastalık olarak kabul eden ve cinsiyet kimliğini yeniden beyan etmeye zorlayan yurt idaresinin sorularını yanıtlamayacağını bildiren Oylum’a yurt yetkilileri, “kendi isteğinle çıkarsan öğrenim kredin kesilmez ama disiplin cezan kesinleşir de çıkarsan devletin verdiği krediyi de kaybedersin” ifadelerini kullanarak baskı uyguladı. Derin Oylum soruları cevaplamayı reddederek, yurttan ayrıldı ve okulunu dondurdu.

“Trans erkek Derin Oylum yurttan atıldı”

25.10.2017, Kaos GL

Boğaziçi Üniversitesi LGBTİ+ Çalışmaları Kulübü'nden (BÜLGBTİ+) öğrenciler, yurt binalarının kadın-erkek olarak ayrılmasını zorunlu tutan ve iki kişi kalınmasını yasaklayan yönetmeliğin iptali için dava açtı.

Geçtiğimiz sene yürürlüğe giren Yönetmelik'le, yurtların denetimi üniversitelerden alınarak Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmişti. Yönetmeliğe göre, yurtların kadın yurdu ve erkek yurdu olarak açılması, ayrıca yurt odalarının “en az bir veya üç, en çok altı öğrencinin” barınacağı şekilde düzenlenmesi öngörülüyor. Bu yönetmelikle birlikte uygulamanın değişeceği, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine Mayıs ayı başında tebliğ edildi.

Bianet'e konuşan BÜLGBTİ+'dan Beren Azizi, bu değişiklik yurttan kalan, reşit üniversite öğrencilerinin özel hayatına müdahale içerdiği için dava açtıklarını belirtti. Azizi “Oralar yurt da olsalar biz öğrencilerin özel alanı, mahremi, hanesi. Hiçbir yönetmelik benim oda arkadaşımın cinsiyetine karar veremez” diye konuştu.

"Kurumlar sadece kız ve sadece erkek öğrenciler için açılır ve işletilir" hükmünün de özel hayatın mahremiyetini ihlal ettiğinin belirtildiği dilekçede şu ifadeler yer verildi:

“Hiçbir gerekçeye dayandırılmaksızın iki kişilik odaların uygulamadan kaldırılması, her biri yetişkin olan reşit insanların özel yaşamlarının ve mahremiyetlerinin dizayn edilmeye çalışıldığını düşündürmektedir. Mevzuatımızda yetişkinlerin özel yaşamlarını, cinsel hayatlarını düzenleyen/sınırlandıran (yaş sınırı ve rızanın varlığı dışında) hiçbir hukuk kuralı bulunmamasına rağmen, yükseköğrenim yurtlarında iki kişilik yatakhanelerin iptali, özel yaşama (uygulamada özellikle LGBTİ+ bireyler için) müdahale eden, zımnen yasaklayan bir uygulamadır.”

"Bu yönetmelik özel hayatın dokunulmazlığını ihlal eden üç önemli müdahaleyi meşrulaştırıyor. Oda arkadaşlarının nüfus kayıtlarındaki cinsiyetleri aynı olmak zorunda, yani kabaca kadınlar kadınlarla, erkekler de erkeklerle kalmak zorundalar. Kadınlar erkeklerle ve de erkekler kadınlarla aynı odaları paylaşması yönetmelikle yasaklanıyor. İkincisi yurttan kalan kadın öğrenciler odasına erkek ziyaretçiyi kabul edemiyor, erkek öğrenciler de kadın ziyaretçi

kabul edemiyor. Üçüncüsü de 2 kişi aynı odada kalamıyor, odalar bir kişilik ve üç kişilik, dört vs. şeklinde dizayn edilmek zorunda.

"Bu yeni üç uygulama öncelikle temel bir insan hakkı olan özel hayatın dokunulmazlığını ihlal etmektedir. Oralar yurt da olsalar biz öğrencilerin özel alanı, mahremi, hanesi. Hiçbir yönetmelik benim oda arkadaşımın cinsiyetine karar veremez. İstedğim cinsiyetten insanla oda arkadaşı olabilirim, orası benim özelim. Bugün benim özelimde hangi cinsiyetle kalıp kalamayacağımı belirleyen yönetmelik yarın evlerimizi de belirler. Reşit, hür bir kadını. Nasıl ki ev arkadaşımı seçme hakkım ve özgürlüğüm varsa, oda arkadaşımı da seçme hakkım ve özgürlüğüm var."

"Ayrıca trans öğrenciler için bu tek tipçi ayrıştırmalar yaşam hakkını zedeler. İntiharlar, okuldan uzaklaşmalar olur. Hem karma hem de bunu tercih etmeyen öğrenciler için ikili cinsiyete göre ayrıştırılmış yurtlar olabilir ki Boğaziçi'nde durum eskiden böyleydi."

Çiçek Tahaoğlu, "Boğaziçili Öğrenciler, Yurtların Kadın-Erkek Olarak Ayrılmasına Karşı Dava Açtı"
3.7.2018, Bianet

www.genclgbti.org
dernek@genclgbti.org
0(232)4640330

